

DARÁNYI IGNÁC TERV

MINISZTERELNÖKSÉG

LECH
NER
TUDÁS
KÖZ-
PONT

NEMZETI LEADER KÉZIKÖNYV

LEADER HELYI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA TERVEZÉSI SABLON 2014-2020

2015. SZEPTEMBER

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

Tartalom

Vezetői összefoglaló	4
1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz	5
2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	6
3. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása.....	9
4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése	12
4.1 Helyzetfeltárás.....	12
4.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések	21
4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások	25
4.4 SWOT	25
4.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása	26
5. Horizontális célok	27
5.1 Esélyegyenlőség.....	27
5.2 Környezeti fenntarthatóság.....	28
6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása.....	28
7. A stratégia beavatkozási logikája	28
7.1 A stratégia jövőképe.....	28
7.2 A stratégia célhierarchiája	28
8. Cselekvési terv	30
8.1 Az intézkedések leírása.....	30
8.2 Együttműködések.....	40
8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei.....	41
8.4. Kommunikációs terv	46
8.5. Monitoring és értékelési terv	47
9. Indikatív pénzügyi terv	48
Kiegészítő információk	50
Mellékletek.....	50

Ez a dokumentum a 2014-2020-as időszak LEADER Helyi Fejlesztési Stratégiáinak (a továbbiakban HFS) a tervezési sablonja, amely tartalmazza a kötelezően kidolgozandó fejezeteket, valamint az egyes fejezetcímek alatt dőlt betűvel szedett rövid instrukciókkal segíti azok kialakítását.

*A **dőlt betűvel** szedett részek a HFS készítését segítő információk a végső dokumentumból törölendőek.*

*A sablon kiegészítője a **HFS készítésének útmutatója**, amelyben bővebb információk, tippek és javaslatok olvashatók a fejezetek tartalmára és a tervezés módjára, technikáira vonatkozóan.*

*A **HFS-ek tervezésénél vegyék alapul a korábbi Helyi Vidékfejlesztési Stratégiák (a továbbiakban HVS) tartalmát és a megvalósítás tapasztalatait!** Értékeljék a HVS egyes elemeinek eredményességét és aktualitását és vegyék át, amit továbbra is relevánsnak ítélnék, vagy továbbfejlesztésre érdemesnek tartanak!*

Vezetői összefoglaló

A Sághegy LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégiájának jövőképe a Sárvári és Celldömölki Kistérségre egy olyan elképzelést jelenít meg, ahol a jelenlegi gazdasági fejlődés dinamikus emelkedésbe kezd, növekvő életszínvonalat, javuló életminőséget eredményez. A vidéki életforma, a megújult falukép, a természeti, kulturális és épített örökség megőrzése mellett fennmarad. A szolgáltatói és vállalkozói színvonal emelkedése, a helyi fogyasztás növekedése, a jövedelemszerzési képesség kedvező alakulása, a javuló életminőség lehetősége és környezettudatos életmód következtében a fiatalok elvándorlása csökken, a demográfiai mutatók kedvezően alakulnak. A hátrányos helyzetű települések felzárkózása mellett, a HACS területén található települések megfelelő életteret nyújtanak a lakosságnak.

A térségi fejlesztések eredményességének és sikerének egyik feltétele a helyi szereplők megszólítása, figyelmük ráirányítása arra, hogy a települések, a térség fejlesztése olyan közös ügyünk, amelyért együtt, egymással összefogva magunk is sokat tehetünk. A térség és a települések közösségeinek együttgondolkodására és cselekvésére buzdítunk főként a helyi és térségi gazdaságfejlesztés szorgalmazásával. A Sághegy LEADER Egyesület a célok elérését szolgáló helyi gazdaságfejlesztési eszközök kiválasztását kívánja támogatni. A gazdaságfejlesztési eszközök helyes alkalmazása az utóbbi években kulcskérdéssé vált, a gazdaság helyzete ismételten felhívta a figyelmet arra, hogy a globalizáció közepette csak azok a közösségek lehetnek sikeresek, amelyek felismerik helyi értékeiket és azok tudatos fejlesztésére törekszenek. A kreatív és innovatív ötletek, a fejlesztési források hatékony felhasználása kézzelfogható tartalommal segít megtölteni a „*globális kihívások, helyi válaszok*” szlogent. Csak a fejlesztési cél elérése szempontjából egyértelműen indokolt, költséghatékony, a gazdasági-, társadalmi- és környezeti fenntarthatóság elveinek megfelelő kiadási tételekkel bíró projektjavaslat részesülhet támogatásban. A projektgazdának biztosítania kell a „jó gazda gondossága” elvét, ami nem sértheti más közösség érdekeit és nem vezethet a területi különbségek növekedéséhez.

Célkitűzéseink a helyi szükségletek alapján:

- *Térségi gazdasági potenciál erősítése, fiatalok és helyi vállalkozások bevonása a gazdaságfejlesztésbe*
- *Szálláshelyhez nem köthető turisztikai fejlesztések és szolgáltatások bővítése, aktív pihenés feltételeinek biztosítása*
- *Az identitástudat erősítése, hagyományaink megőrzése, civilszervezetek eszközbeszerzésének támogatása, természeti környezetünk ápolása, védelme*
- *A munkaerő piaci integrációt szolgáló foglalkoztatás feltételeinek támogatása*

Tervezett intézkedéseink, melyek munkahely teremtésre, helyi termék előállításra, új termék előállításra, új szolgáltatás bevezetésére, már működő vállalkozás fejlesztésére, természeti és kulturális örökségünk védelmére, környezetünk védelmére, civil szervezeteink eszköz fejlesztésére, turisztikai attrakciók fejlesztésére irányulnak:

- *A helyi vállalkozók, szolgáltatók és termelők műszaki-technológiai fejlesztésének támogatása (eszköz beszerzés)*
- *A helyi vállalkozások és termelők versenyképességének növelése*

- *Szálláshelyhez nem köthető turisztikai attrakció fejlesztése, aktív szabadidő eltöltési lehetőségek biztosítása*
- *Civilszervezetek eszközbeszerzésének segítése, közterületi zöldterületeink karbantartásához szükséges eszközbeszerzések támogatása*
- *Természeti és kulturális örökségünk védelme, megőrzése és fenntartása*
- *Helyben foglalkoztatás segítése, eszköz beszerzések támogatása, szociális célú bérletadások komfortfokozatának növelése*

A Sághegy LEADER Egyesület munkaszervezete vidékfejlesztési tevékenységét a Sárvár Batthyány út 34. szám alatti bérelt munkaszervezeti irodában végzi. Az 1 fő munkaszervezet vezetőből és 1 fő vidékfejlesztési referensből álló munkaszervezet napi 8 órában, szerdán hosszított nyitva tartás szerint 10 órában látja el munkatervi, iroda fenntartási feladatait, fogadja az irodát felkereső ügyfeleket. A munkaszervezet alkalmazottai 2008. november 01. óta segítik ügyfeleiket pályázati tanácsadással, a támogatási és kifizetési kérelem összeállítási teendők, hiánypótlási feladatok megoldásában.

1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz

A Kormány a Partnerségi Megállapodásban célul tűzte ki a társadalmi együttműködés erősítését és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelmet, ezen belül a vidéken élők számára a vidéki települések élhetőbbé, vonzóvá tételét. A Sághegy LEADER Egyesület az egyesület megalakulásakor elfogadott Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájában, valamint a 2014-2020-as tervezési időszak Helyi Fejlesztési Stratégiájában vállalta/vállalja, hogy hozzájárul a társadalmi együttműködés erősítéséhez, a szegénység és hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemhez, a vidék megtartó erejének növeléséhez, a vidéki életforma fennmaradásához és az élhetőbb vidék megteremtéséhez.

„Térségi gazdasági potenciál erősítése, fiatalok és helyi vállalkozások bevonása a gazdaságfejlesztésbe” célkitűzésünk illeszkedik a Vidékfejlesztési Program, vidéki térségekben a gazdasági aktivitás mikro-szintjének fenntartása (helyi termékek és szolgáltatások) megfogalmazásához. Cél a munkahely teremtés, vidéki munkahelyek megtartása, munkakörülmények javítása, szolgáltatási körök bővítése, helyi termék előállítás és termékkör bővítése, vállalkozói versenyképesség javítása.

„Szálláshelyhez nem köthető turisztikai fejlesztések és szolgáltatások bővítése, aktív pihenés feltételeinek biztosítása” célkitűzésünk tartalma illeszkedik a VP gazdasági aktivitás mikro-szintjének fenntartásához, valamint a térség, mint vállalkozási tér, lakóhely és turisztikai vonzóképességének erősítése megfogalmazásához. A szálláshelyhez nem kapcsolódó turisztikai attrakciók megvalósulása által bővül a turisztikai tevékenységek színvonala, kínálata. Látványporták létrehozásával megőrizhető a múlt használati eszközrendszere, a vidék háztáji állatvilága, valóságban bemutatható a vidéki múlt hétköznapija (pl. disznóvágás).

„Az identitástudat erősítése, hagyományaink megőrzése, civilszervezetek eszközbeszerzésének támogatása, természeti környezetünk ápolása, védelme” célkitűzésünk, a természeti és kulturális örökségünk védelmi megfogalmazással hozzájárul a VP, a vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának, illetve azok elérésének előmozdítása, illetve a helyi közösségek tagjai egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek

erősítéséhez. A vidék meghatározó közösségi szereplői a civil szervezetek tagjai. Általuk őrződik meg a múlt, gyűjtésük által folytatódik a hagyomány ápolás. Eszközparkjuk fejlesztése lehetővé teszi saját készítésű plakátok, meghívók, kulturális anyagok szerkesztését, nyomtatását. A közvetlen környezet ápolása, a zöldterületek gondozása mind segíti a környezettudatos szemlélet terjedését, nagymértékben hozzájárul a környezetszennyezés csökkentéséhez, az emberek egészségi állapotának megőrzéséhez és javításához. Tematikus turisztikai utak, tanösvények kialakításával a mozgás, pihenés, hasznos kikapcsolódás és szabadidő eltöltés minősége növekszik, mely az egészség megőrzését is segíti.

„ A munka erőpiaci integrációt szolgáló foglalkoztatás feltételeinek támogatása” célkitűzésben megfogalmazott szegénység elleni tevékenység, a foglalkoztatás feltételeinek támogatása és szociális célú bérlekások komfortfokozatának növelése által hozzájárulunk a szegénység és hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemhez. Helyzetelemzésünk során megállapítást nyert, hogy az érintett települések lakosságában nagy az aktív korúakon belül, rendszeres munkával nem rendelkezők száma. Eszköz beszerzések támogatása által segíthetjük a foglalkoztatást, akár klímarezilienciához való alkalmazkodást tűző növénytermesztés megteremtésével.

2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

A Sághegy LEADER Egyesület munkaszervezete tervezési területén körlevelekben, valamint a www.saghegyleader.hu saját web oldalán megjelentetett felhívásban hívta fel a tagság és az érdeklődők figyelmét a 2013-as Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megfogalmazásainak áttekintésére, a 2014-2020-as ciklus Helyi Fejlesztési Stratégia tervezés kezdetére.

Munkaszervezeti irodánk napi 8 órában, szerdán hosszított nyitva tartás szerint 10 órában felkereshető, a személyes konzultáció lehetősége biztosított.

Projekt Adatlap kitöltésével, visszaküldésével a köz, üzleti és civil szféra képviselői felhívásunkra megfogalmazhatták fejlesztési elképzeléseiket. LEADER közösségi célú jogcímekhez sorolható elképzelés 82 db érkezett, 16 településről, tervezési területünk 28 %-ról. LEADER vállalkozásfejlesztési jogcímre tervezési területünk 14%-ról, 8 településről érkezett 24 db projekt ötlet. Az elképzelések nem minden esetben illeszthetők a Vidékfejlesztési Program 6. prioritásához, az ún. LEADER megfogalmazhatósághoz. Amennyiben más Operatív Program kínál megvalósítási lehetőséget, a projektgazdákat erről tájékoztatjuk.

2015. október 08-án elnökségi ülésen került ismertetésre HFS tervezés folyamata, mérföldkövei, a VP LEADER intézkedéseinek célja, a HFS javasolt fejlesztési területei. 9 fő vett részt az egyeztetésben. Az elnökség 2 közszéfa képviselőtű polgármestere, 2 üzleti szféra képviselőtű vállalkozója, 1 fő a civil szférát képviselő Polgárőr egyesületi elnök, valamint az FB. 2 közszéfa képviselőtű polgármestere mellett a 2 tagú munkaszervezet, mint egyéb vidékfejlesztési szereplő. Megvitatták a fő fejlesztési irányokat. Javaslatokat fogalmaztak meg a megalakítandó munkacsoportok és TKCS összetételére. Az elnökség úgy döntött, hogy a munkacsoportokban, Tervezés Koordináló Csoportok munkájában főszerepet vállal. FB. szinten polgármesterek által a közszéfa képviselőtű magát, ezért célszerű 2 fő

civil szférát képviselő, 2 fő üzleti szférát képviselő egyéni vállalkozó és a 2 fő munkaszervezeti dolgozó bevonása a munkacsoportokba és a TKCS-ba. Az elnökség 7 tagú gazdaságfejlesztési munkacsoport, 7 tagú helyi társadalom, környezet munkacsoport, 6 tagú szegénységellenes munkacsoport, 13 tagú TKCS megalakításáról döntött.

2015. október 16-án 7 fővel megalakult a gazdaságfejlesztési munkacsoport. 1 fő közszérea képviselő polgármester, 1 fő civil szféra képviselő polgárör egyesületi elnök, 3 fő üzleti szféra képviselő egyéni vállalkozó és 2 fő egyéb vidékfejlesztési szereplő, munkaszervezeti alkalmazott egyeztetette a 2014-2020-as HFS tervezés menetét, a gazdaságfejlesztés lehetséges irányait.

Szintén 2015. október 16-án alakult meg a helyi társadalom, környezet munkacsoport 7 taggal. 3 fő a közszérea képviselőben megjelenő polgármester, 2 fő civil szféra képviselő elnök és 2 fő egyéb vidékfejlesztési szereplő, munkaszervezeti alkalmazott egyeztetett a HFS összeállításáról, a településeket érintő legfontosabb fejlesztendő területekről.

A Sághegy LEADER Egyesület 2015. október 16-án megalakította a szegénységellenes munkacsoportot. Azoknak a HACS-oknak, amelyekben az állandó népesség 15%-a, vagy annál nagyobb aránya él a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014.(XI.26.)Korm. rendelet kedvezményezett járás és/vagy kedvezményezett település területén külön foglalkozni kell az esélyegyenlőség bemutatásával, az újratermelő szegénység és társadalmi kirekesztettség problémájával. Tervezési területünk 10 települése, a Celldömölki kistérséghez tartozó Borgáta, Duka, Keléd, Kemeneskápolna. Kissomlyó, Kemenespálfa, Nemeskeresztúr, Pápoc, Szergéeny és a Sárvári Kistérséghez tartozó Porpác tartozik a társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések közé. Mind a 10 település polgármestere meghívást kapott a szegénység ellenes munkacsoport alakuló ülésére. Sajnálatos módon csak Kissomlyó község polgármestere érkezett meg személyesen a meghirdetett időpontra. Keléd, Kemenespálfa, Kemeneskápolna, Duka, Borgáta, Nemeskeresztúr teljes jogú meghatalmazással a Jánosházi Közös Önkormányzati Hivatal pályázati referensét küldte, hogy képviselje települést a munkacsoport megalakulásakor. Bartos Róbert a Jánosházi Közös Önkormányzati Hivatal 6 településnek képviselőben megjelent. Kissomlyó érintett község polgármesterén kívül még 2 fő közszérea képviselő polgármester, valamint 2 fő egyéb vidékfejlesztési szereplő, munkaszervezeti alkalmazott egyeztetette a HFS tervezés jelentőségét, a fejlesztendő területeket.

2015. október 16-án 10 órai kezdettel tartotta alakuló ülését a Sághegy LEADER Egyesület 13 tagú Tervezés Koordináló Csoportja. A közszérea képviselőben 5 fő, Sótony, Nemeskocs, Ostffyasszonyfa, Uraiújfalu és Ikervár polgármestere, a civil szféra képviselőben 3 fő, a Nemeskocsi Polgárör Egyesület, A Nicki Szent Anna Templomért Alapítvány, Rába (p) ART Társulat vezetője jelent meg az alakuló ülésen. Az üzleti szféra képviselőben 2 fő egyéni vállalkozó, 1 fő őstermelő és egyéni vállalkozó mellett 2 fő egyéb vidékfejlesztési szereplő, munkaszervezeti alkalmazott egyeztetett a 2014-2020-as tervezési időszak elképzeléseiről, a 2007-2013-as ciklus eredményeiről.

2015. október 28-án 14:30 órakor a szegénység ellenes munkacsoport tartotta ülését. Az előre egyeztetett időpontra történt meghívás ellenére az érintett települések vezetői ezúttal is távolmaradtak a megbeszéléstől, egyeztetésről. 4 fő, 2 nem érintett települési polgármester és a munkaszervezet értékelte a 10 település lakónépesség, természetes szaporodás, fogyás, vándorlási egyenleg, 0-14 évesek aránya, 60-X évesek aránya, etnikai kisebbség aránya mutatószámait. Áttekintették a 100 lakosra jutó adófizetők számadatait, az 1 lakosra jutó nettó belföldi jövedelem

értékeket, az aktív korúakon belül rendszeres munkával nem rendelkezők 2001. évi és 2011. évi %-os adatait. Az életminőség színvonalát mutató adatok közül a 100 lakosra jutó autók száma megfelelő, melyek által biztosított egy minimális szintű mozgástér. A lakott félkomfortos, komfort nélküli lakások száma nagy az érintett településeken. Kemenespálán a legkisebb, 20,3%, Kissomlyón a legnagyobb, 70,5%. A számadatok elemzése után megállapítható, hogy az aktív korúakon belül rendszeres munkával nem rendelkezők száma 2001-től 2011-re kedvező csökkenést mutat, de még mindig 31,1%-tól 42,2%-ig tartományban levő arány. Duka a legrosszabb helyzetben levő település, ahol 42,2% az aktív korúakon belül rendszeres munkával nem rendelkezők aránya. A munkacsoport, a munkaerő piaci integrációt szolgáló foglalkoztatás feltételeinek támogatását fogalmazta meg célkitűzésként, a helyben foglalkoztatás segítése, eszköz beszerzések támogatása, szociális célú bérlakások komfortfokozatának növelése intézkedésben a szegénység elleni tevékenységben.

2015. október 28-án 15:00 órai kezdettel ülésezett a gazdaságfejlesztési munkacsoport. 2 fő közszéfera képviselőjében megjelent polgármester, 2 fő üzleti szféra képviselői egyéni vállalkozó, 1 fő a civil szférát képviselő polgárőr egyesületi elnök, valamint 2 fő egyéb vidékfejlesztési szereplő, munkaszervezeti tag értékelte tervezési területünk demográfiai, gazdasági, társadalmi, idegenforgalmi, foglalkoztatottsági, munkanélküliségi helyzetét. A 2007-2013-as ciklus eredményei és a jelenlegi helyzet alapján megfogalmazásra került 2 célkitűzés, 3 gazdaságfejlesztési célú intézkedés.

2015. október 28-án 15:30 órai kezdettel tartotta ülését a helyi társadalom, környezet munkacsoport. 2 fő közszéfera képviselőjében megjelent polgármester, 2 fő a civil szférát képviselő alapítványi és társulati elnök, valamint 2 fő egyéb vidékfejlesztési szereplő, munkaszervezeti alkalmazott elemezte térségünk jelenlegi helyzetét, megfogalmazta a fejlesztendő területeket. Nevesítésre került egy közösségi célú célkitűzés, hozzátartozóan 2 intézkedés.

2015. október 28-án 16:00 órai kezdettel ülésezett a TKCS 11 fővel. 4 fő a közszéfera képviselőjében megjelent polgármester, 3 fő civil szféra képviselői elnök, 2 fő üzleti szféra képviselői egyéni vállalkozó és 2 fő egyéb vidékfejlesztési szereplő, munkaszervezeti alkalmazott végezte el a rendelkezésre álló adatok alapján a jelenlegi helyzetelemzést, melyre alapozva a munkacsoportok már megfogalmazták a célkitűzéseket és intézkedéseket. A TKCS megalapozottnak tartja a munkacsoportok döntését, elfogadhatónak gondolja a HFS tervezet felépítését 4 célkitűzésre és a megfogalmazott 6 intézkedésre.

2015. november 18-án Celldömölk Városháza tér 1. szám alatt a Celldömölk Város Önkormányzata által szervezett KEREKASZTAL ÜLÉS rendezvényén egyesületünket Cságoly Szilvia vidékfejlesztési referens képviselte, aki ismertette A Sághegy LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégia kialakítása 2014-2020-as időszakra tervezés irányvonalát, jelenlegi helyzetét. Az „Esélyegyenlőségi akciók és szervezetfejlesztés a Celldömölki Járásban” megnevezésű projekt „Területi együttműködést segítő programok kialakítása az önkormányzatoknál a konvergencia régiókban” című pályázat rendezvényén 35 fő vett részt.

2016. január 19-én tartotta újabb ülését a TKCS. 12 fő tekintette át a már megfogalmazott 4 célkitűzést és 6 intézkedést. 3 fő üzleti szféra képviselőjében megjelent tag, 5 fő közszéfera képviselői polgármester, 2 fő alapítványi és polgárőr egyesületi elnök a civil szféra képviselőjében, valamint 2 fő egyéb vidékfejlesztési szereplő végezte el az egyeztetést. Meghatározták az intézkedésekhez rendelt forrást, projektenként a maximális támogatási összeget, valamint a várható támogatható projekt

darabszámot. Minimális változtatások után elnökségi és (2016.01.27.) közgyűlési elfogadásra javasolják a fejlesztési forrás táblázatot, valamint az intézkedési tervet.

2016. január 27-én a megismételt közgyűlésen, a köz,- üzleti,- és civil szféra képviselőiben 45 egyesületi tag elfogadta a Helyi Fejlesztési Stratégia tervezetét. 4 célkitűzés és 6 intézkedés került nevesítésre.

3. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

A Sághegy LEADER Egyesület teljes területtel jogosult településeinek szám: 58. Külterülettel jogosult település nincs. A támogatásra jogosult lakónépesség: 34 268 fő. A Helyi Akciócsoport területe: 959,22 km². 2008 óta változatlanul a Sárvári és Celldömölki kistérség tartozik a tervezési területhez. 31 település alkotja a Sárvári kistérséget, 27 a Celldömölki kistérséget. A Sárvári kistérségben található a 2001-ben városi rangot kapott Répcelak (2656 lakos). A Celldömölki Kistérséghez tartozik a 2013-ban városi rangot kapott Jánosháza (2528 lakos). Térségünkre jellemző a falvak lakosságának elöregedése, a fiatalok elvándorlása. Ezt a tendenciát erősíti a foglalkoztatók azon gyakorlata, hogy hátrányosan különböztetik meg felvételnél a nem helyi lakcímmel rendelkező jelentkezőt.

A stratégiában érintett térség a Nyugat-dunántúli régióban, Vas megye északkeleti részén helyezkedik el, határos a Csepregi, a Szombathelyi és a Vasvári kistérségekkel, illetve északon Győr-Moson-Sopron, keleten Veszprém, délen pedig Zala megyével. A térségre jellemző az eltérő fejlettségi szintű települések csoportjainak laza hálózata, aszerint, hogy közlekedési folyosó mentén, gazdasági, kereskedelmi centrumot jelentő városok közelében vagy ezektől távolabb helyezkednek el. Ez meghatározza a munkahelyek száma és távolsága alapján a jövedelemtermelő képességet, ezáltal az infrastruktúra fejlettségét, a vásárlóerő pedig a helyi vállalkozások életképességét. Általánosan jellemző az alacsony bérű betanított munkásokat alkalmazó elektronikai, könnyűipari cégek jelenléte, ebből következően a munkavállalók számának, a munkanélküliségi rátának a gyors változása. A természeti környezet gazdag, a termálkincs könnyen kiaknázzható, a természetvédelmi területek, az épített örökségek, kastélyok, kúriák száma jelentős.

Előny, hogy a jelenleg oly divatos bor utak, valamint a fellendülőben lévő kulturális-, egészség- és wellness turizmus szempontjából a megye legnagyobb kincsei itt találhatók.

A térség felszíni és felszínalatti vizekben egyaránt gazdag. Felszíni vízhálózata sűrű, legnagyobb folyója a Rába, egyéb folyóvizei a Marcal, a Répce és a Gyöngyös, de mellettük kisebb tavak, holtágak is találhatóak. Közülük talán a Szajki-tavakat érdemes kiemelni, amely kiemelkedő környezeti és turisztikai potenciállal bír.

A térség földrajzi fekvése kedvező, hazánk nyugati részén található, közel az osztrák határhoz, igaz jelentős távolságban Budapesttől. Fekvése a megyén belül is viszonylag kedvező, néhány település kivételével nem periférikus a helyzete. Ebből fakadóan jól ki tudta használni a földrajzi elhelyezkedésből származó előnyöket, általános fejlődése és fejlettsége nem maradt és marad el a megye egészétől. Ehhez a kedvező természeti- és közlekedés-földrajzi adottságok is hozzájárultak.

Természetföldrajzi szempontból meglehetősen heterogén a térség. A két legészakibb település Csánig és Répcelak már a Kisalföld, ezen belül a Kapuvári-sík része. A többi településen a Nyugat-magyarországi peremvidék területén lévő két középtáj, a Sopron–Vasi-síkság és a Kemeneshát osztozik. A Répce-síkon fekszik Vasegerszeg és Vámoscsalád, a Gyöngyös-síkon található Bögöt, Porpác, Pósa és Szeleste, a Rábai teraszos síkon Csénye, Ikervár, Jákfa, Megyehid, Meggyeskovácsi, Nick, Ölbő, Rábapaty, Uraiújfalu és Zsédény, az Alsó-Kemenesháton pedig Bejczygyertyános, Bögöte, Gérce, Hosszúpereszteg, Káld, Nyőger, Sitke, Sótöny, Vashosszúfalu, és Vásárosmiske. Ez a nagyfokú tájheterogenitás tükröződik a térség geológiai és morfológiai képében is. A térség többi települése a Marcal-medencében található, amely két részre, a Marcal völgsíkjára, valamint a lepusztult felszínű Kemenesaljára osztható. Ez utóbbin húzódik a Ság-hegy (291m), a Kis-Somlyó (230m) és a sitkei Hercseg-hegy, melyek bazaltvulkáni tanúhegyek és vulkánturisztikai jelentőségük nagy. A térség északnyugati része a Kemenesháthoz tartozó Cser kistáj, mely döntően síksági formakincsű terület. Országos védettségű a Ság-hegyi Tájvédelmi Körzet, melynek összterülete 235 hektár. Mezőgazdasági tevékenysége miatt, de a helyi turizmusra kifejtett jótékony hatása miatt említést érdemel még a Ság-hegyen - a római kor óta - folyó szőlőművelés, de a Kemeneshát keleti lejtőin és a Kis-Somlyó hegyen is jelentős szőlőkultúra található. A két említett terület a Somlói Történelmi Borvidék szerves egységét képezi.

Országos jelentőségű a térségben található termásvíz kincs. A terület mélyszerkezetében két egymástól eltérő egység található: a Rábától nyugatra az Alpok mélybesüllyedt folytatása; a legkeletibb tag pedig az úgynevezett Rába-menti metamorfitt összlet. Legnagyobb jelentőséggel azonban a devon korú dolomit bír, melynek töredezett, repedezett üregeiben magas hőmérsékletű és rendkívül magas oldott ásványianyag-tartalmú termásvíz raktározódik.

A környezetszennyezés (víz, levegő, talaj) nem jelentős, a pontszerű források és a talajvizek nitrát szennyezettsége azonban figyelmeztető. A 86-os számú főút zaj- és levegőszennyezése kedvezően alakul, lényeges javulás tapasztalható, az elkerülő utak átadásával.

A térség turisztikai potenciálját erősíti az itt található Natura 2000 területek magas száma, a számos természetvédelmi terület, valamint a térségen áthaladó országos kéktúra útvonala is.

4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

4.1 Helyzetfeltárás

A Sághegy LEADER Egyesület tervezési területe a LEADER jogosultsággal nem rendelkező Sárvár és Celldömölk városok mellett elhelyezkedő aprófalvas települések csoportja. LEADER fejlesztési forrás felhasználására két kisváros jogosult, Répcelak és Jánosháza.

Demográfiai mutatók:

forrás: www.teir.hu

Természetes szaporodás, fogyás számadatainak értékelésekor megállapítható, hogy az élve születések és a halálozások különbözete ezer lakosra vetítve értéke sajnálatos módon Magyarországon -3,9, Vas megyében -6, de a SLE területén -8,4 ezrelék. Átlag feletti a halálozások és élve születések különbözeti mutatója területünkön, melynek következménye, hogy a falvakban egyre több lesz a lakatlan üres ingatlan, családi ház.

Vándorlási egyenleg, az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbözete ezer lakosra vetítve Vas megyében +2, míg a Sághegy LEADER Egyesület területén -0,4 ezrelék. Vas megyére jellemző a keleti országrészből történő áttelepülés, a bejelentkezők számának emelkedése, ezzel szemben 58 településünkön még inkább elköltöznek más ipari területekre.

Az állandó népességen belüli 0-14 évesek aránya Magyarországon 14,3%, Vas megyében 13%, míg a Sághegy LEADER Egyesület területén 11,9%. Ez a mutató is azt bizonyítja, hogy az elvándorlás, előregedés folyamata nem állt meg, a születések száma kevés.

Az állandó népességen belül 60 éves vagy 60 év fölötti lakosság aránya Magyarországon 23,8%, Vas megyében 24,6%, a SLE területén 25,6%.

Az öregségi mutató, száz 0-14 évesre jutó 60-X éves száma tervezési területünkön a legnagyobb 2,15, míg Vas megyében 1,9, Magyarországon 1,67.

A cigány (beás, romani) etnikai kisebbséghez tartozó népesség aránya emelkedést mutat 2001 és 2011 viszonylatában. Magyarországon 2-3,2%, Vas megyében 0,6-1%, SLE 0,7-1%.

Ezek a számadatok még területünkön még nem okoznak problémát, néhány településre koncentrálódnak az etnikai csoportok.

Személyi jövedelem fizetésre kötelezett adófizetők száma száz lakosra vetítve Magyarországon 36,8 fő, Vas megyében 49 fő, míg tervezési területünkön 50 fő. A személyi jövedelemadó köteles jövedelem, adóval csökkentett értéke egy lakosra vetítve Vas megyében 769 309,2 Ft, SLE 722 999,7 Ft, az országos átlag 674 902,3 Ft. Törekednünk kell az életminőség, életszínvonal emelésére, ehhez a munkahely teremtésre, a belföldi jövedelemszint további emelésének biztosítására.

A Sághegy LEADER Egyesület területén 1092,8 fő a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek átlagos száma, ahol a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege, illetve az egy főre jutó vagyoni érték nem haladja meg a törvényben meghatározott értéket.

A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező aktív korúak aránya 2001-2011. viszonylatában javulást mutat. Magyarországon 36,9% - 33%, Vas megyében 33 – 32,3%, míg SLE területén 31,2 – 31,8% romlott a helyzet. Ezt a csoportot be kell vezetni az elsődleges munkaerő piacra.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező aktív korúak aránya kedvező irányt mutat 2001-2011. időszak adatai szerint.

Magyarországon 15,9 – 9,4%, Vas megyében 13 – 8,2%, SLE területén 15,6 – 9,4%. Megállapítható, hogy a tanulás, képzés terén pozitív elmozdulás tapasztalható, nem csak a 8 osztály elvégzése a fiatalok célja.

A vidéki rossz tömegközlekedési lehetőség mellett szükség van személygépkocsikra, hogy a családok mozgástere biztosított legyen. Magyarországon száz lakosra 30,8 db, Vas megyében 34,9 db, SLE területén 32,3 db személygépkocsi jut.

Helyi Fejlesztési Stratégiánk fejlesztendő területeként nevesítettük a szociális célú bérlekások komfortfokozatának emelését. Tervezési területünkön 17,6% a lakott lakásokon belüli komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya. Ez az érték meghaladja az országos és megyei átlagot, mely Magyarországon 10,5%, Vas megyében 9,9%. Sajnálatos módon a közüzemi ivó vízvezeték - hálózatba bekapcsolt lakások aránya 98,3%, pedig már a 100% elérése jogos elvárás lenne. Mindenképpen szükséges a lakhatás minőségi emelése, közvetve az életminőség javítása, foglalkoztatás segítése.

Társadalom:

forrás: www.teir.hu

A vidéki lakosság fiataljainál kedvező tendencia tapasztalható a tanulás, iskolai végzettség terén. 2001-2011 viszonylatában vizsgálva a felsőfokú végzettségű, 25 éves és idősebb népesség aránya Vas megyében 10,6 – 15,2%, SLE területén 4,5 – 7,6% lett. A legalább érettségizett 18 éves és idősebb népesség aránya nagyobb emelkedést mutat. Vas megyében 35,8 – 45,8%, SLE területén 22,6 – 33,1%. A szakképzettség megszerzése még nem jelent helyben letelepedést, ezért segítenünk kell a fiatalok helyben munkához jutását, vállalkozások kialakítását. Sokat segítenek a vidék megtartó erejének fokozásában a helyi nonprofit szervezetek a civil szféra képviselői. Ők azok, akik időt, energiát nem kímélve töreksenek a vidéki életforma hagyományainak megőrzésére, a falusi élet eszközeinek gyűjtésére, bemutatására. Rendezvényeikkel együttműködések tartanak fenn, hoznak létre, átörökítik a megszerzett tudást a fiatalabb generációknak. Térségünkben meghatározó gazdasági, társadalmi szereplők, sokszor a pályázást vállaló projektgazdák. Örömkre szolgál, hogy a regisztrált nonprofit szervezetek száma országosan, megyei szinten és területi szinten is növekszik.

Gazdaság:

Forrás: www.teir.hu

Kedvező emelkedés tapasztalható az országos, megyei és területi adatainkban a regisztrált vállalkozások száma ezer lakosra vetített arányában. A munkahelyek gyakori megszűnése, áthelyezése más ipari területre is segíti a növekedést, mert több esetben kényszervállalkozás létrehozásával próbálnak megélni a vidéki lakosok. A SLE területén egy év alatt (2010-2011-re) 9,4 % volt a növekedés. 2013-ban 1766 fő rendelkezett területünkön mezőgazdasági őstermelői igazolvánnyal. Általában jövedelem kiegészítő tevékenységként végeztek mezőgazdasági növénytermesztési vagy állattenyésztési munkát a vidéki emberek. Kevesen élnek helyi termék előállításból. 2012-ben a SLE 58 településén 834 fő tevékenykedett egyéni vállalkozóként. 2012-ben 468 db működő társas vállalkozás létezett. A mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ágában 161 db működő mezőgazdasági vállalkozás volt ismert. 2011-ben a működő vállalkozások száma az ipar-építőiparban 366 db. Legtöbb működő vállalkozás területünkön a szolgáltatóiparban tevékenykedett, SLE adat 1868 db. Jellemzően 1-9 fős létszámú társas vállalkozások dolgoztak

Idegenforgalom:

Forrás: www.teir.hu

A Sághegy LEADER Egyesület területén 2013-ban 550 db a kereskedelmi szálláshelyek férőhelyeinek száma. Ezzel szemben a falusi szálláshelyek férőhelyeinek száma 329 db. A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendég éjszakák száma 7581 db. A vendégek a falusi szálláshelyen 4838

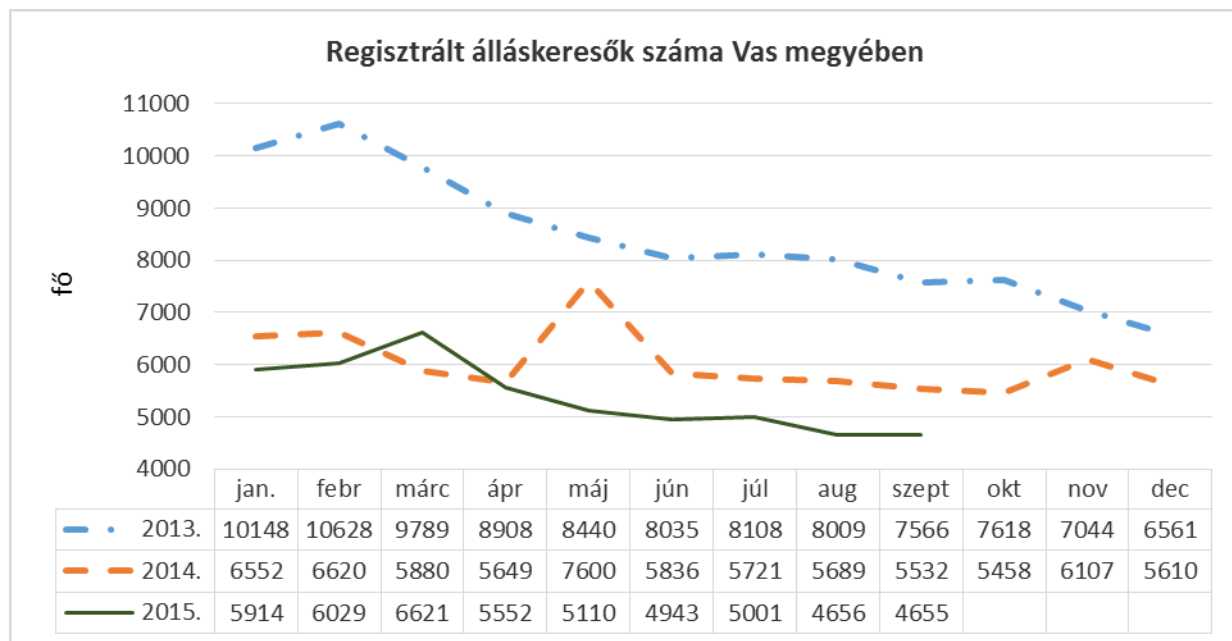
éjszakát töltöttek el. Külföldi vendégek által eltöltött vendégéjszakák aránya a kereskedelmi szálláshelyeken 35,5%. Külföldiek által eltöltött vendégéjszakák aránya a falusi szálláshelyeken 16,1%. Mersevát, Mesteri, Borgáta adta a falusi szálláshelyeket. A kereskedelmi szálláshelyeken 2,8 nap az átlagos tartózkodási idő, míg az egy vendégre jutó vendégéjszakák száma a falusi szálláshelyeken 3,6 nap. További teendőink vannak a turisztika, idegenforgalom fejlesztése terén. Számos népszerű fürdőnk szolgáltatáshiányos, fejlesztendő a szolgáltatások színvonala és köre. Szálláshelyhez nem köthető turisztikai attrakciók, hasznos szabadidő eltöltési lehetőségek biztosításával törekednünk kell a vendégek idecsalogatására, a vendégkör megtartására.

Foglalkoztatottság/munkanélküliség:

A nyilvántartott álláskeresők számának és összetételének alakulása:

2015. augusztusban Vas megyében érdemben nem változott az előző hónaphoz képest a regisztrált álláskeresők száma. Az év kilencedik hónapjában 4655-en kerestek állást a munkaügyi szervezet közreműködésével, így az év során már harmadik hónapja maradt 5000 fő alatt a járási hivatalok nyilvántartásaiban szereplő munkát keresők száma.

Egy év távlatában lényegesen nagyobb változást mutatnak az adatok, mint augusztushoz viszonyítva. 2014 szeptemberhez képest közel 16 %-kal csökkent a nyilvántartott munkát keresők száma.

forrás: www.nyugatrmk.hu

A regisztráltak száma augusztushoz képest 4 körzetben emelkedett, amelynek az üteme 0,5-5,8% között alakult. Legnagyobb ütemű emelkedést Celldömölk vonzáskörzetében történt, ahol 5,8%-kal növekedett a nyilvántartásban szereplő álláskeresők száma. A megye 3 térségében csökkenést mutatnak az adatok, amelynek mértéke 1,5-6,3% között alakult. Az előző év azonos időszakához képest nagyobb ütemben és differenciáltabban változott az álláskeresők száma, mint az elmúlt hónaphoz viszonyítva. Legnagyobb arányú mérséklődést Sávár vonzáskörzetében mutatnak az adatok, ahol meghaladta a 20%-ot a csökkenés üteme. A járáskörök többségében 10-20% körül fogyott a regisztráltak száma.

**Nyilvántartott regisztrált álláskeresők száma
Vas megyében**

Járás megnevezése	száma(fő)			2015. szeptember havi	
	2014.	2015.		az előző	
	szeptember	augusztus	szeptember	év szeptember	havi
	százalékában				
Celldömölk	706	551	583	82,6	105,8
Körmend	618	529	521	84,3	98,5
Kőszeg	474	403	405	85,4	100,5
Sárvár	812	650	632	77,8	97,2
Szentgotthárd	309	315	321	103,9	101,9
Szombathely	2152	1794	1805	83,9	100,6
Vasvár	461	414	388	84,2	93,7
Megye összesen	5532	4656	4655	84,1	100,0

forrás: www.nyugatrmk.hu

A relatív mutató értéke már második hónapja 3,8%. Az elmúlt évihez viszonyítva jelentősen, 0,9%-ponttal kedvezőbb a ráta értéke. Minden körzetben kedvezőbb vagy ugyanakkora a mutató értéke, mint 2014. szeptemberében. A javulás mértéke Celldömölk és Sárvár térségében volt a megyei átlagnál erőteljesebb, ahol 1,3-1,1 %-ponttal csökkent a ráta az előző év azonos időszakához viszonyítva.

**A nyilvántartott álláskeresők aránya (a gazdaságilag aktív népességhez)
Vas megyében**

Járás megnevezése	Álláskeresők aránya (%)			Változás (%-pont) az előző	
	2014.	2015.		év szeptemberhez	hónaphoz
	szeptember	augusztus	szeptember	év szeptemberhez	hónaphoz
	viszonyítva				
Celldömölk	6,4	4,8	5,1	-1,3	0,3
Körmend	5,1	4,2	4,2	-0,9	0,0
Kőszeg	4,2	3,4	3,5	-0,7	0,1
Sárvár	4,5	3,5	3,4	-1,1	-0,1
Szentgotthárd	4,8	4,8	4,8	0,0	0,0
Szombathely	4,1	3,3	3,3	-0,8	0,0
Vasvár	7,8	6,7	6,3	-1,5	-0,4
Megye összesen	4,7	3,8	3,8	-0,9	0,0

forrás: www.nyugatrmk.hu

A regisztrált álláskeresők összetétele

Az elmúlt év azonos időszakához viszonyítva 2,7%-ponttal magasabb, 26,3% azoknak a nyilvántartásban szereplő álláskeresőknek az aránya, akik tartósan, legalább 1 éve, nem találtak megfelelő munkahelyet. A járárok többségében 26-29% közötti a huzamosabb ideje állást keresők aránya, ezzel szemben Körmend és Szentgotthárd térségében 23% alatti a mutató értéke.

A regisztrált álláskereső 34,7%-a legfeljebb alapkörű iskolai végzettséggel szeretne elhelyezkedni, 58,2%-uk középiskolai bizonyítvánnyal keres munkát, míg diplomával az álláskeresőknél valamivel több, mint 7%-a rendelkezik. Egy évvel korábban is hasonló megoszlás jellemezte az álláskereső iskolai végzettség szerinti összetételét.

Az álláskereső kevesebb, mint 20%-a 25 éves vagy fiatalabb, 49,5% tartozik a 26-50 éves korcsoportba, míg az 50 év felettiek részaránya némileg meghaladja a 30%-ot. Az 50 év alattiak részaránya csökkent, az idősebbeké 2,9%-pontosan nőtt az egy évvel korábbiakhoz képest.

Az előző évhez képest némileg változott a regisztrált álláskereső ellátás szerinti összetétele. 3%-pontosan magasabb, 24,8% az álláskeresői járadék/segélyre jogosultak aránya. 1,7%-pontosan emelkedett és elérte a 23,2%-ot a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők hányada. Legnagyobb ütemben az ellátás nélküliek aránya változott: az elmúlt évi 56,7%-ról 51,9%-ra módosult a semmilyen pénzbeli ellátásban nem részesülő álláskereső részaránya.

A munkaerő-piaci helyzet alakulását meghatározó folyamatok

A munkaerő-piaci mozgások az augusztusnál élénkebben alakultak. A nyilvántartásba belépők száma 34,7%-kal magasabb szintet ért el az előző havinál, a regisztrációs rendszerből kilépők száma viszont 10,3%-kal elmaradt az augusztusitól. A tárgyhónapban 923-an váltak nyilvántartott álláskeresővé, közülük 745 fő (80,7%) a munkaviszonya elvesztését követően jelentkezett, a pályakezdekők száma 178 fő volt. Magasabb szintű beáramlás jellemezte mind a pályakezdekőket, mind a nem pályakezdekőket. A nem pályakezdekők közül 35,2%-kal többen regisztráltatták magukat álláskeresőként az év kilencedik hónapjában, mint augusztusban. A pályakezdekők körében 32,8%-kal nőtt a belépések száma.

Az előző év azonos időszakához képest a nem pályakezdekők beáramlása közel 20%-kal mérséklődött, a pályakezdekők beáramlása ennél számottevőbben (több, mint 1/3-dal) maradt el az egy évvel korábbtól.

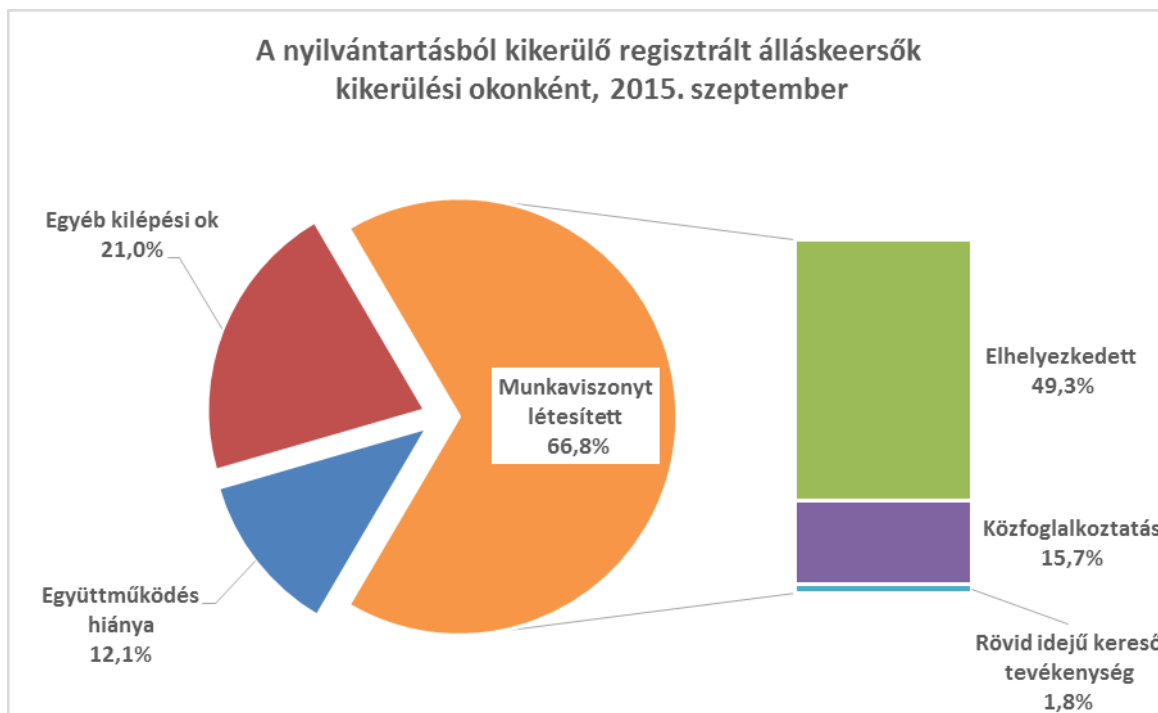
A be- és kiáramlás adatai Vas megyében

Megnevezés	2015. augusztus			2015. szeptember		
	Belépők	Kilépők	Egyenleg	Belépők	Kilépők	Egyenleg
Nem pályakezdekők	551	-887	-336	745	-780	-35
Pályakezdekők	134	-143	-9	178	-144	34
Összesen	685	-1030	-345	923	-924	-1
Belépőkből:						
- első ízben jelentkező	111	-	-	192	-	-
- visszalépő	574	-	-	731	-	-

forrás: www.nyugatrmmk.hu

A nyilvántartási rendszerből történő kilépések száma az előző havitól 10,3%-kal, az elmúlt évitől 31,4%-kal elmaradt. A kilépések 49,3%-a elhelyezkedés, mintegy 16%-a közfoglalkoztatásba történő belépés, 1,8%-a pedig rövid idejű kereső tevékenység folytatása miatt következett be. A nyilvántartási rendszerből kikerülő álláskeresőknél kétharmada munkába tudott állni szeptemberben.

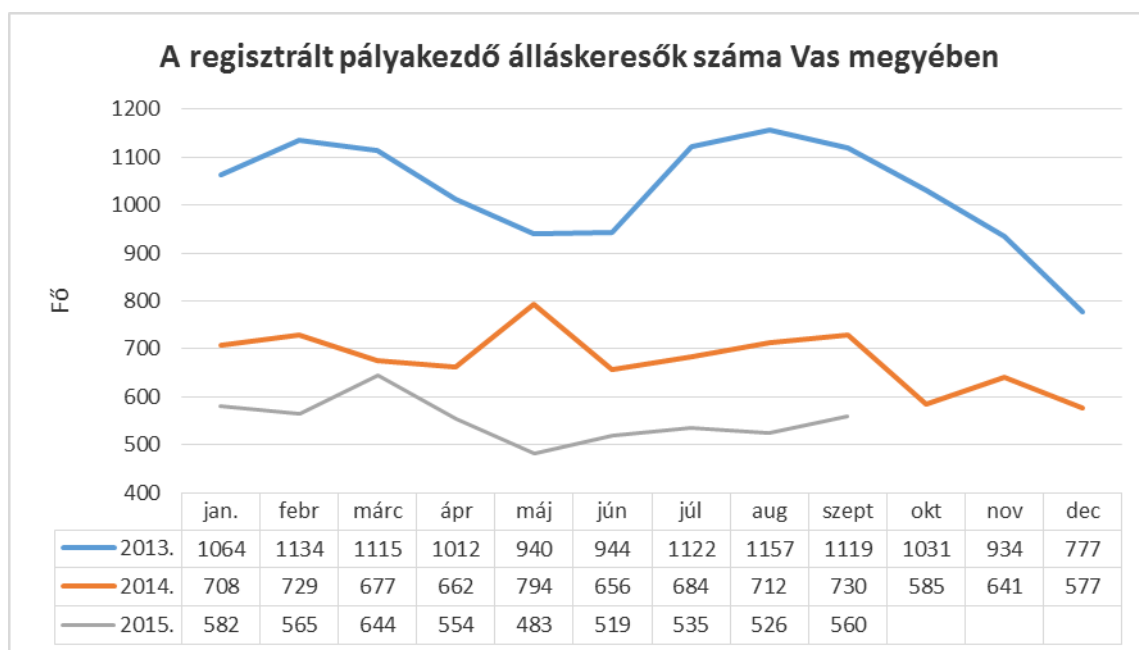
Együttműködés hiánya miatt mintegy 12%-nak, egyéb kilépési okból valamelyest több, mint 20%-nak szűnt meg a nyilvántartása.

forrás: www.nyugattrmk.hu

Regisztrált pályakezdő álláskeersők számának alakulása

Az augusztusi átmeneti csökkenést követően szeptemberben folytatódott tovább a pályakezdő álláskeersők számának júniusban kezdődött emelkedése. Az év kilencedik hónapjában az előző havinál 6,5%-kal több, összesen 560 pályakezdő fiatal keresett munkát a munkaügyi szervezet segítségével. Az elmúlt év azonos időszakához hasonlóan a tárgyhónapban emelkedés történt a pályakezdő álláskeersők körében, akkor azonban 30,4%-kal magasabb volt a számuk.

forrás: www.nyugattrmk.hu

2015. júniusi 117 fő után, júliusban újabb 114 fő, augusztusban 75 fő, majd szeptemberben 178 fiatal regisztráltatta magát első alkalommal álláskeresőként, amely több, mint egyharmaddal elmarad az egy évvel korábbitól, annak ellenére, hogy az idén szeptemberben regisztráltatta magát legtöbb pályakezdő fiatal álláskeresőként A négy hónapot együtt tekintve idén 21,8%-kal kevesebben vetették magukat nyilvántartásba, mint az elmúlt év azonos időszakában.

A nyilvántartásba újonnan belépő pályakezdő álláskereső

Iskolai végzettség	2014.						2015.						index, %
	június	július	augusztus	szeptember	összesen	megoszlás	június	július	augusztus	szeptember	összesen	megoszlás	
legfeljebb 8 általános	11	13	15	78	117	18,9%	6	7	4	49	66	13,6%	56,4%
szakmunkásképző, szakiskola	31	33	15	60	139	22,5%	44	43	20	36	143	29,5%	102,9%
gimnázium	13	25	26	31	95	15,3%	10	16	18	34	78	16,1%	82,1%
szakközépiskola, technikum	43	48	47	93	231	37,3%	54	44	23	53	174	36,0%	75,3%
felsőfokú	5	9	6	17	37	6,0%	3	4	10	6	23	4,8%	62,2%
Összesen	103	128	109	279	619	100,0%	117	114	75	178	484	100,0%	78,2%

forrás: www.nyugatrmmk.hu

A június-szeptember hónapokban belépő pályakezdő álláskereső között legnagyobb arányban – az elmúlt évihez hasonlóan - a szakközépiskolai, technikai végzettséggel rendelkezők fordultak elő és részarányuk a 2014. évihez hasonlóan megközelítette a 40%-ot. Az idei évben mintegy 3%-kal több szakmunkás, szakiskolai végzettségű fiatal regisztráltatta magát álláskeresőként, mint egy évvel korábban. Részarányuk így megközelítette 30%-ot, amely 7%-ponttal magasabb a tavalyinál.

Gimnáziumban a pályakezdők 16,1%-a érettségizett, számuk mintegy 80%-a az elmúlt évinek. Az elmúlt évi 18,9%-ról 13,6%-ra csökkent a legfeljebb 8 általánossal rendelkezők aránya a belépők között. A jelentős mérséklődés abból adódott, hogy az előző évinek mintegy 56,4%-ára csökkent az alacsony iskolai végzettséggel belépők száma.

Felsőfokú végzettséggel lényegesen kisebb számban regisztráltatták magukat a pályakezdők, így részarányuk némileg csökkent az összes belépő pályakezdő fiatal között a június-szeptemberi adatokat tekintve.

A pályakezdő fiatalok regisztráltakon belüli aránya (12,0%) megyei szinten meghaladja az előző havit, de az előző évitől némileg elmaradt. Hosszú ideje Szentgotthárd térségében a legalacsonyabb a pályakezdők aránya a regisztrált álláskereső között, nem éri el a 7%-ot. Ezzel szemben Körmend vonzáskörzetében majdnem eléri a 15%-ot is, de Celldömölk és Vasvár térségében is megközelíti a 14%-ot.

**Nyilvántartott álláskereső pályakezdekők száma és aránya
Vas megyében**

Járás megnevezése	Nyilvántartott álláskereső pályakezdekők					
	száma(fő)			az összes álláskereső %-ában		
	2014.	2015.		2014.	2015.	
	szeptember	augusztus	szeptember	szeptember	augusztus	szeptember
Celldömölk	113	82	78	16,0	14,9	13,4
Körmend	92	72	75	14,9	13,6	14,4
Kőszeg	60	41	47	12,7	10,2	11,6
Sárvár	86	74	81	10,6	11,4	12,8
Szentgotthárd	32	20	22	10,4	6,3	6,9
Szombathely	292	190	203	13,6	10,6	11,2
Vasvár	55	47	54	11,9	11,4	13,9
Megye összesen	730	526	560	13,2	11,3	12,0

forrás: www.nyugatrmmk.hu

Bejelentett üres álláshelyek számának az alakulása

Kissé mérséklődött az előző hónaphoz képest a munkaerő-iránti kereslet a megye munkaerő-piacán. A támogatott elhelyezkedési lehetőségek száma 1/3-dal szűkült, ezzel szemben az elsődleges munkaerő-piacon tevékenykedő munkáltatók a korábbiaknál 7,3%-kal több álláskereső közvetítését kérték. Az év kilencedik hónapjában 1205 új álláslehetőséget jeleztek a foglalkoztatók a munkaügyi irodákban, amelyből 314-hez igényeltek támogatást és 891-et kínáltak támogatás nélkül. Támogatással elsősorban szakképzetlen munkaerő (81,8%) számára kínáltak elhelyezkedési lehetőséget a munkáltatók és az állások betöltésekor az esetek mindössze 18%-ában vártak el szakképzettséget.

A támogatás nélkül legtöbb munkaerő-igényt a feldolgozóipar területén tevékenykedő munkáltatók jeleztek, ezen kívül a munkaerő-kölcsönző cégek jelentettek be jelentősebb számban betöltésre váró üres álláshelyeket.

A munkahelyek 1/3-ára szakképzett, míg 2/3-ára szakképzetlen munkaerőt vártak a cégek.

A Helyi Fejlesztési Stratégia helyzetelemzése tükrözi, hogy a települések egységesen olyan nehézségekkel, szükségletekkel küzdenek, ami egy összehangolt térségi stratégia intézkedései keretében részben kezelhetők, és lehetőség teremthető a célkitűzésekkel mind a települési, mind a térségi célok eléréséhez.

Legfontosabb célkitűzés a helyi és térségi gazdasági potenciál erősítése, vállalkozások műszaki -, technológiai fejlesztésének támogatása, helyi vállalkozások és termelők versenyképességének növelése. A helyi vállalkozások létrehozásának vagy fejlesztésének támogatásával biztosítható a gazdasági stabilitás megteremtése, a foglalkoztatás növelése, ezáltal emelkedhet a vidék népességmegtartó ereje. További kitörési pont lehet a természeti adottságaink kiaknázása, a térség gazdaságába olyan fejlesztések támogatása, melyek a megújuló energia, az alternatív energiahordozók használatára is építenek.

Fontos feladatunk a természeti és kulturális örökségünk védelme, megőrzése és fenntartása. A településeken a térségre jellemző tájházak, falumúzeumok kialakítása, hozzárendelt funkcióval való megtöltése. A kulturális és környezeti értékek felkarolása, rendezése és megfelelő színvonalon való

bemutatása. A hagyományőrző és kulturális egyesületek tevékenységéhez kapcsolt eszközbeszerzések támogatása. Helyi kiadványok, könyvek által a múlt értékei megőrződnek. Természeti örökségünk megőrzésének érdekében, tematikus turisztikai utak, tanösvények kialakítása, fejlesztése. A helyi kulturális igényekhez igazodva új bemutatótermek kialakítása.

Igény mutatkozik a térség értékeinek rendbetételére, a gazdaságfejlesztést is generáló építmények hasznosítására, pihenőhelyek, látvány porták kialakítására, környezetünk ápolására, a környezettudatos életmód elsajátítására, ehhez eszközök biztosítására.

Turisztika terén még sok a tennivaló. A vízi, a horgász, a lovas, vallási, a vadász- és a kerékpáros turizmus terén az infrastrukturális kialakítottság alacsony szintű, nincs kialakult szolgáltatói háttér. Ezen fejlesztések közvetve munkahelyeket generálhatnak, életminőség javulást hozhatnak.

Civil szervezeteink fontos szerepet játszanak térségünk életében. A települések hagyományait megőrzik, programokat szerveznek, településeinket ismertté teszik. Nagy jelentőséggel bírnak a közösség építésben, és a helyi identitástudat erősítésében. Sokszor elavult technikai és informatikai eszközparkkal rendelkeznek.

A jövőben is szeretnénk az egyesületek szűkös anyagi forrását kiegészíteni a jó pályázatok támogatásával, a megvalósíthatóság biztosításával. Fontosnak tartjuk az ifjúság bevonását a közösségi életbe, hogy a települések jövő vezetőivé válhassanak.

település	lakónépesség szám 2013.	természetes szaporodás, fogyás 1000 főre vetítve 2013.	vándorlási egyenleg 2013.	0-14-évesek aránya 2013.	60-x évesek aránya 2013.	cigány, romani, beás etnikai kis. 2011.
Borgáta	129 fő	-14,9	-38,8	5,6%	44,4%	0
Duka	211 fő	-4,7	-9,5	9,1%	23,9%	0
Keléd	74 fő	-40,5	-67,6	12,6%	37,9%	0
Kemeneskápolna	87 fő	-11,5	-80,5	4,3%	35,5%	0
Kissomlyó	215 fő	4,7	-23,3	10,3%	27,4%	0
Porpác	128 fő	-23,4	-31,3	11,9%	31,7%	0
Nemeskeresztúr	281 fő	-7,1	-7,1	10,2	33,1%	0
Pápoc	278 fő	-14,4	21,6	6,2%	44,8%	0
Szergény	327 fő	-18,3	21,4	10,6%	30,7%	0
Kemenespálfa	386 fő	-7,8	-18,1	15,2%	17,1%	0

forrás: www.teir.hu

település	100 lakosra jutó adófizetők száma 2013.	1 lakosra jutó nettó belf. Jöv. 2013.	aktív korúakon belül rendszeres munkával nem rendelkezők 2001	aktív korúakon belül rendszeres munkával nem rendelkezők 2011	100 lakosra jutó autó 2013.	lakott félkomfortos, komfort nélküli lakás 2011.
Borgáta	43,7 fő	559 036 Ft	33,3%	32,8%	31 db	53,6%

Duka	42,4 fő	456 943 Ft	42,4%	42,2%	30 db	37,1%
Keléd	40,2 fő	397 382 Ft	63,0%	37,9%	27 db	54,1%
Kemeneskápolna	47,3 fő	511 948 Ft	48,2%	39,3%	46 db	42,1%
Kissomlyó	38,1 fő	559 917 Ft	47,2%	32,3%	35 db	70,5%
Porpác	48,6 fő	563 722 Ft	32,3%	35,1%	29 db	46,7%
Nemeskeresztúr	44,4 fő	612 737 Ft	41,1%	31,3%	26 db	28,6%
Pápoc	32,7 fő	415 750 Ft	40,3%	38,0%	27 db	52,9%
Szergény	49,4 fő	692 031 Ft	31,8%	31,2%	31 db	37,2%
Kemenespálfa	50,5	687 410 Ft	37,3%	31,1%	24 db	20,3%

forrás: www.teir.hu

A Sághegy LEADER Egyesület területén a 105/2015.(IV.23.) Kormányrendelet szerint 10 település tartozik a társadalmi, gazdasági és infrastrukturálisan kedvezményezett települések közé, bár nem tartoznak a jelentős munkanélküliséggel sújtott települések sorába. Elemeztük az érintett falvak lakónépesség, természetes szaporodás, fogyás, vándorlási egyenleg, 0-14 évesek aránya, 60-X évesek aránya, etnikai kisebbség aránya mutatószámait. Áttekintettük a 100 lakosra jutó adófizetők számadatait, az 1 lakosra jutó nettó belföldi jövedelem értékeket, az aktív korúakon belül rendszeres munkával nem rendelkezők 2001. évi és 2011. évi %-os adatait. Az életminőség színvonalát mutató adatok közül a 100 lakosra jutó autók száma megfelelő, melyek által biztosított egy minimális szintű mozgástér. A lakott félkomfortos, komfort nélküli lakások aránya nagy az érintett településeken. Kemenespálfán a legkisebb, 20,3%, Kissomlyón a legnagyobb, 70,5%. A számadatok elemzése után megállapítható, hogy az aktív korúakon belül rendszeres munkával nem rendelkezők száma 2001-től 2011-re kedvező csökkenést mutat, de még mindig nagy az arány. Duka a legrosszabb helyzetben levő település, ahol 42,2% az aktív korúakon belül rendszeres munkával nem rendelkezők aránya, melyet Kemeneskápolna követ 39,3%-al. Pápoc, Keléd, Porpác után még sok a 30% feletti aktív korúakon belül rendszeres munkával nem rendelkezők arányszáma. A legkisebb számadat Kemenespálfán 31,1%-ot jelent. A számadatokból megállapítható, hogy a 10 település aktív korú, de rendszeres munkával nem rendelkező csoportjának a foglalkoztatását, az elsődleges munkaerőpiacra való bejutását nevesítenünk kell a jövő célkitűzései között. A munkaerő piaci integrációt szolgáló foglalkoztatás feltételeinek támogatását foglalkoztatás segítése, eszköz beszerzések támogatása által a szegénység elleni tevékenységben. Másik közös vonás, hogy az érintett településekben magas a lakott félkomfortos, komfort nélküli lakások száma. Ez az alacsony életminőséget biztosító lakhatási körülmény is fejlesztendő. Segítenünk kell a szegénység elleni küzdelem terén, hogy a szociális célú bérlakások komfortfokozata a felújítások által növekedjen.

4.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

Kötelezettségvállalás Ft 2007-2013					
	Falu megújítás	Vidéki örökség	Turisztika	Mikro vállalkozások fejlesztése	4 jogcím összesen
TK1	117 663 470 Ft	81 598 062 Ft	34 605 906 Ft	168 367 310 Ft	402 234 748 Ft
TK2	213 294 340 Ft	184 620 030 Ft	26 057 813 Ft	87 029 672 Ft	511 001 855 Ft
TK3	540 431 134 Ft	370 352 723 Ft	9 572 066 Ft	219 123 347 Ft	1 139 479 270 Ft
TK4	0 Ft	0 Ft	127 686 538 Ft	0 Ft	127 686 538 Ft

	871 388 944 Ft	636 570 815 Ft	197 922 323 Ft	474 520 329 Ft	2 180 402 411 Ft
--	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

61 db	30 db	10 db	32 db	133 db
támogatott kérelmek száma				

Hátrányos és egyéb területekről egyaránt érkeztek pályázatok. A III. tengely 4 jogcíméhez tartozó pályázati felhívásokra 212 db támogatási kérelem érkezett, melyek 63%-a támogató határozatot kapott.

2007-2013.

III. tengely	benyújtott kérelmek száma db	támogatott kérelmek száma db	támogatott/benyújtott kérelmek száma %	kötelezettségvállalás, lekötött forrás Ft
1. kör	69	27	39%	402 234 748 Ft
2. kör	64	44	69%	511 001 855 Ft
3. kör	73	57	78%	1 139 479 270 Ft
4. kör	6	5	83%	127 686 538 Ft
2007-2013. összesen	212	133	63%	2 180 402 411 Ft

IV. tengely	benyújtott kérelmek száma db	támogatott kérelmek száma db	támogatott/benyújtott kérelmek száma %	kötelezettségvállalás, lekötött forrás Ft
1. kör	47	36	77%	42 442 707 Ft
2. kör	152	100	66%	150 217 423 Ft
3. kör	56	56	100%	523 476 190 Ft
2007-2013. összesen	255	192	75%	716 136 320 Ft

2007-2013. összesen	467 db	325 db	70%	2 896 538 731 Ft
----------------------------	---------------	---------------	------------	-------------------------

A III. és IV. tengely benyújtott támogatási kérelmei 325 esetben, 2 896 538 731 Ft kötelezettségvállalással kaptak támogató határozatot.

Az EMVA IV. tengely Sághegy LEADER Egyesület által megfogalmazott célterületek/intézkedések alapján megjelentetett pályázati felhívás szerint a 3 pályázati körben benyújtott 255 támogatási kérelem 75%-a 192 db kapott támogató határozatot. Kötelezettségvállalás összege: 716 136 320 Ft. A LEADER célterületekben/intézkedésekben a helyi szolgáltatók és termelők versenyképességének javítása, helyi termelők és szolgáltatók műszaki-, technológiai fejlesztésének támogatása, falusi szálláshelyek kialakítása gazdaságfejlesztési célt szolgált. Közösségi, életminőség javítási célként támogattuk a sportolási feltételek javítását, közbiztonság és tűzvédelem fejlesztését. Természeti és kulturális örökségünk védelme érdekében tájházak létrehozását, fejlesztését, táncsoportok technikai

eszköz beszerzését, fellépő ruha vásárlását, civil szervezetek könyvkiadását segítettük. Törekedtünk az élhetőbb vidék megteremtésére. Rendezvényeken, térségi hagyományteremtő rendezvényeken adtunk teret a helyi termelők, civil szervezetek bemutatkozására, településen belüli és települések közötti együttműködések kialakítására a térségi kapcsolatok erősítésére.

Ha a két tengely adatait nézzük a 2007-2013-as tervezési időszakban összesen 2.896.538.731 Ft felhasználására kapott lehetőséget 56 település. Keléd és Karakó nem élt a pályázati lehetőségekkel, kis faluk, előregedett lakosokkal, ez indokolja a passzivitást. Köcsk település összesen 1 pályázatot nyújtott be a ciklusban, de az nem nyert megvalósítási lehetőséget. A falufejlesztés, - megtartás jogcím 61 db támogatott kérelme által 39 településen újulhat meg a település szempontjából jelentős középület, készülhet közpark, játszótér, újulhat meg sportpálya, sportöltöző. A vidéki örökség megőrzése jogcím nyertes 30 kérelme alapján 25 településen újulhat meg templom, plébánia, kálvária és védett épület. Mikro vállalkozások fejlesztése jogcímen nyert forrásból 32 projekt valósulhat meg 21 településen. Telephelyfejlesztés, eszköz beszerzés által fejlődhet az üzleti szféra munkakörülménye és az elvégzett munka színvonala. A turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcím forrásigénye lényegesen a várt szint alatt volt. Mindössze 10 projekt kapott támogató határozatot. 8 településen várható támogatás általi fejlesztés.

A fejlesztési forrás elosztás arányosan történt. Legnagyobb LEADER forrást Mesteri település kapta. Az 5 nyertes pályázatra megítélt 83 310 889 Ft kötelezettségvállalás a teljes LEADER forrás 12%-a. A két megvalósult legjelentősebb fejlesztés az 50 millió Ft támogatással megvalósult Mesteri fürdő fejlesztése, szálláshelyhez nem köthető turisztikai attrakció támogatásával, valamint egy falusi szálláshely kialakítása 21 091 353 Ft kötelezettségvállalás mellett.

A kedvezményezett ügyfélkör vizsgálatakor megállapítható, hogy az EMVA III. tengely TK1 körben a teljes kötelezettségvállalás 25%-át a közsféra, 24%-át a civil szféra és 51%-át az üzleti szféra projektjei adták. TK2 körben 26% a közsféra, 52% a civil szféra és 22% az üzleti szféra képviselőinek a kötelezettségvállalása. Jelentősen emelkedett az egyházak, plébániák vidéki örökség megőrzése jogcímre benyújtott nyertes pályázatainak száma. 3 helyett 11 esetben újulhatnak meg katolikus és evangélikus templomok, plébániák, kálváriák. TK3 körben még jobban emelkedett a civil szféra aktivitása. A teljes kötelezettségvállalás 74%-át a civil szféra, 6 %-át a közsféra és 20%-t az üzleti szféra projektgazdái használhatják föl. A TK4 kör csak turisztikai pályázati lehetőséget hirdetett meg az üzleti szféra fejlesztési lehetőségeként.

Programunk során éltünk a forrás átcsoportosítási lehetőségekkel, plusz források igénylésével. A gazdaságfejlesztési 45%-os minimumot nem mindig tudtuk tartani megfogalmazásaink ellenére se. A falufejlesztés és vidéki örökség megőrzése jogcímeznél jelentős pluszforrást kértünk, kaptunk, hogy a jó pályázati elképzelések megvalósulhassanak. A gazdaságfejlesztési célú mikro és turisztika pályázatok száma lényegesen alulmaradt a falufejlesztés és vidéki örökség megőrzése célú pályázatokkal szemben. Táblázatainkban mindenhol az elnökség általi döntést követően elfogadott és IH által jóváhagyott kötelezettségvállalásokat szerepeltetjük.

A 2007-2013-as tervezési időszak bebizonyította, hogy az 58 település, a jelentős vidékfejlesztési forrás felhasználása által gazdagodott, élhetőbbé vált. Önkormányzati adósságcsapdában levő település tört ki a bezártságból a faluban működő alapítvány, néptánc csoport, tűzoltó egyesület, egyház nyertes és megvalósult projektjei által. A vidéki szereplők elképzeléseinek megvalósításához jelentős pénzügyi

fejlesztési forrást a vidékfejlesztési program EMVA forráskerete, a LEADER program adta, a helyi kihívások, helyi válaszok megfogalmazása mellett.

A Sághegy LEADER Egyesületnek a 2007-2013-as ciklusban kedvezményezettként nem volt saját projektje.

Térségi együttműködések bemutatása (11/2013. (III. 5.) VM rendelet alapján):

A Sághegy LEADER Egyesület és a Borbarát Hölgyek Lukácsházi Egyesülete LEADER térségek közötti együttműködése 3 részre tagolódott a projekt megvalósítása során:

- 1, Új feldolgozó, bemutató üzem építése Lukácsházán.
- 2, Eszközbeszerzés, gépek, berendezések vásárlása, üzembe helyezése a feldolgozó üzemben
- 3, Képzés Ikervár és Lukácsháza településeken.

A Sághegy LEADER Egyesület által elnyert forrás összege: 1 905 000 Ft. Az Ikerváron tartott rendezvényen a felkért előadók által megismerhettük a Krisna völgy önfenntartó életét, az őshonos gyümölcsfajták megmentéséért tett küzdelmes lépéseket, azok fontosságát. Helyi termelők árusítása, kóstoltatása által a helyi termelők bemutatkozására lehetőség nyílt. Megismerhettük az általuk előállított élelmiszerek íz világát, valamint a kézművesek által készített remekművek bő választékát. Lukácsházán megtekintettük a feldolgozó és bemutató termet, a gyümölcsfeldolgozó gépeit, eszközeit. Inzsöl Renáta cégvezető által betekintést nyertünk a Pannon Helyi Termék Kft. munkájába.

A projekt eredménye:

Együttműködések kialakítása, hálózatosodás, helyi szereplők képzése, helyben termelt élelmiszerek feldolgozásának segítése, egészséges élelmiszerek előállítása által a lakosság egészség megőrzésének segítése.

Nemzetközi együttműködések bemutatása (99/2012. (IX. 25.) VM rendelet alapján):

A "Helyi termékeink - helyi értékeink" című nemzetközi projekt megvalósult.

A Sághegy LEADER Egyesület és 2 szlovák, az Öreg Fekete Víz és Dudvah HACS közös projektje során felépült Jánosházán a Tudás Transzfer Központ. Az átadási programot követően helyi és térségi kulturális csoportok, zenekarok, tánccsoportok fellépése mellett szórakozhattak a rendezvény résztvevői. Helyi termék előállítók, kézművesek portékáiból válogathattak az érdeklődők.

Konferencia keretében megismerkedhettünk a Karitászi kríziskamra programjával, az Éltető Balaton HACS által bevezetett védjegy rendszerrel. A szlovák LEADER program jelenét és eredményeit, és a területükön bevezetett védjegy rendszert Kovács Lajos Alsószeli polgármestere, volt HACS munkaszervezet vezető mutatta be. A Ság - Hegy TDM képviselője turisztikai lehetőségek tárházát ismertette, hasznos szabadidő és kapcsolódási lehetőségeket mutatott be. A Szlovákiából érkezett vendégeink megtekintették Nick település EMVA III. és IV. tengelyes megvalósult projektjeit, az általunk is nagyra becsült vendégszeretetet és összefogást.

Mesteriben vendégeinkkel részt vettünk az 50 millió Ft-os fejlesztési forrásból megújított Mesteri Termál projekt átadó rendezvényén. A hivatalos program után kulturális csoportok, zenekarok, tánccsoportok fellépése mellett szórakozhattak a rendezvény résztvevői. Helyi termék előállítók, kézművesek portékáiból válogathattak az érdeklődők. A projekt eredménye: együttműködések kialakítása, hálózatosodás, LEADER HVS megvalósítás népszerűsítése a projektek bemutatása által, térségi turisztikai lehetőségek ismertetése, a turizmus fellendítése, nemzetközi tapasztalatcsere, jó gyakorlatok bemutatása.

4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások

A Sághegy LEADER Egyesület a 2014-2020-as ciklusban a Vidékfejlesztési Program megfogalmazásai szerint meghirdetett központi intézkedések, valamint a LEADER intézkedések fejlesztési forrásainak lehívása által kívánja forráshoz juttatni tagjait és a térség vidékfejlesztési szereplőit. Lehetőség szerint TOP, GINOP forrás lehívásához is segítséget nyújt, amennyiben erre az ügyfél lehetőséget kap a Felhívás tartalma szerint. LEADER Intézkedéseinkben a SLE nem nevesített ügyfél. A Vidékfejlesztési Program forrásaiból viszont tervezi a fejlesztési forrás lehívását a majdani Térségek közötti együttműködési projektek megvalósításához. A működési költség szűkössége miatt külön figyelmet fordítunk az EFOP felhívásokra, ugyanis szeretnénk ezen Operatív Forrás forráskeretéből pályázati úton kiegészítő forráshoz jutni a zavartalan egyesületi munka biztosításához.

A 2007-2013-as ciklus tapasztalatai szerinti megfogalmazásainkat értékeltük. Vannak területek, közbiztonság, sport melyek támogatása kisebb hangsúlyt kapnak, önálló intézkedésként nem kerülnek nevesítésre. A térség gazdasági fejlesztése, az identitástudat megőrzése ismét elengedhetetlen. A Sághegy, Rába folyó és környéke, irodalmi emlékhelyek, termálfürdők mind fejlesztendő területek még.

Célkitűzéseink a helyi szükségletek alapján:

- a) Térségi gazdasági potenciál erősítése, fiatalok és helyi vállalkozások bevonása a gazdaságfejlesztésbe
- b) Szálláshelyhez nem köthető turisztikai fejlesztések és szolgáltatások bővítése, aktív pihenés feltételeinek biztosítása
- c) Az identitástudat erősítése, hagyományaink megőrzése, civilszervezetek eszközbeszerzésének támogatása, természeti környezetünk ápolása, védelme
- d) A munkaerő piaci integrációt szolgáló foglalkoztatás feltételeinek támogatása

Tervezett intézkedéseink, melyek munkahely teremtésre, helyi termék előállításra, új termék előállításra, új szolgáltatás bevezetésére, már működő vállalkozás fejlesztésére, természeti és kulturális örökségünk védelmére, környezetünk védelmére, civil szervezeteink eszköz fejlesztésére, turisztikai attrakciók fejlesztésére irányulnak:

- 1) A helyi vállalkozók, szolgáltatók és termelők műszaki-technológiai fejlesztésének támogatása (eszköz beszerzés)
- 2) A helyi vállalkozások és termelők versenyképességének növelése
- 3) Szálláshelyhez nem köthető turisztikai attrakció fejlesztése, aktív szabadidő eltöltési lehetőségek biztosítása
- 4) Civilszervezetek eszközbeszerzésének segítése, közterületi zöldterületeink karbantartásához szükséges eszközbeszerzések támogatása
- 5) Természeti és kulturális örökségünk védelme, megőrzése és fenntartása
- 6) Helyben foglalkoztatás segítése, eszköz beszerzések támogatása, szociális célú bérlakások komfort fokozatának növelése

4.4 SWOT

A Sághegy LEADER Egyesület tervezési területén készült SWOT elemzés

Erősségek	Gyengeségek
Gazdag természeti környezet, gyógy és termálfürdők Ság-hegy és Kis-Somlyó szőlőkultúrája Szajki-tavak, NATURA 2000 területek Meglevő kulturális örökség, épített és természeti örökség Irodalmi emlékhelyek, de még fejlesztendők Sitke Rock Fesztivál és Répcelak Laki Kalinkó nagy rendezvény Hagyományőrző csoportok jelentős száma Sportegyesületek, Tűzoltó Egyesületek tenni akarása Közbiztonság, polgárőrség szerepvállalása Civilszervezetek helyi erősödése, szerepvállalása Néhány mikro vállalkozás munkahely teremtsi törekvése A falu szempontjából jelentőséggel bíró épületek, közparkok gondozása Szélerőművek elterjedése, megújuló energia	Népesség fogyás, demográfiai mutatók romlása infrastrukturális elmaradottság, leromlott úthálózat, szennyvíz csatornázottság hiánya Alacsony helyi vállalkozói aktivitás Turisztikai szolgáltatási szint gyenge Munkavállalók kiszolgáltatottsága a munkáltatóknak Környezettudatos életmód
Lehetőségek	Fenyegetések
Vidékfejlesztési támogatások lehívása, előleg biztosítása fokozná az aktivitást Civil és üzleti szféra még aktívabbá tétele Turisztikai program csomagok, attrakciók támogatása Növekvő belső piaci igények, helyi termék, egészségtudatos és környezettudatos életmód Aktív korúakon belül rendszeres munkával nem rendelkezők számának növelése, életminőség, lakhatási körülmény, szociális bérlakás komfortfokozat növelése Látványporták létrehozása	Tovább nő a népesség fogyás, hagyományos falusi életforma eltűnik Igénytelenység a helyi hagyományőrzésre

4.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása

A Sághegy LEADER Egyesület területén jelentkező fejlesztési szükségletek, a HFS-ben jelölt fő célkitűzések:

- ✓ Térségi gazdasági potenciál erősítése, fiatalok és helyi vállalkozások bevonása a gazdaságfejlesztésbe. Vállalkozások fejlesztése, szolgáltatási körök szélesítése, innovatív vállalkozási ötletek megvalósításának támogatása.

- ✓ Szálláshelyhez nem köthető turisztikai fejlesztések és szolgáltatások bővítése, aktív pihenés feltételeinek biztosítása. Turisztikai kiegészítő szolgáltatások fejlesztése, aktív szabadidő eltöltési lehetőségek biztosítása.
- ✓ Az identitástudat erősítése, hagyományaink megőrzése, civilszervezetek eszközbeszerzésének támogatása, természeti környezetünk ápolása, védelme. Természeti és kulturális örökségünk védelme, környezetünk megóvása.
- ✓ A munkaerő piaci integrációt szolgáló foglalkoztatás feltételeinek támogatása. Szegénység elleni tevékenység, a foglalkoztatás feltételeinek támogatása.

A Vidékfejlesztési Program forrásán kívül szeretnénk a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program és a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program forrásaiból is fejleszteni térségünket.

A Sághegy LEADER Egyesület HFS intézkedései illeszkednek az alábbi TOP prioritásokhoz:

- Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére
- Vállalkozás barát, népességmegtartó településfejlesztés
- A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése

Intézkedéseink kapcsolódhatnak a GINOP vállalkozásfejlesztési alprogramjához. Egyesületi működésünkhöz EFOP pályázati forrás megszerzését tervezzük.

5. Horizontális célok

5.1 Esélyegyenlőség

A Sághegy LEADER Egyesület Helyi fejlesztési Stratégia készítésekor biztosította az esélyegyenlőség meglétét. Nyílt felhívásban honlapon jelentette meg a tervezés indulását, a projektötlet benyújtási lehetőséget. Az elnökségen kívül külső vállalkozó és civil szervezeti vezetőket, egyéb vidékfejlesztési szereplőket választott be a megalakított munkacsoportokba és a TKCS-ba.

Az egyesületi tagokon kívül a térség minden lakója benyújthatta fejlesztési elképzeléseit, ezzel partnerség alakult ki a teljes tervezési terület lakosságával.

A köz, üzleti és civil szféra képviselői, mint a működési területek legjobb ismerői hasznos észrevételeikkel, közmegegyezéssel fogalmazták meg a fejlesztési irányokat. a kiválasztási kritériumokat, a jogosultak körét.

Tervezésünk során hagyatkozunk az IH, MVH, NAK partnerség tapasztalatainak továbbvitelére.

A tervezést követő döntéshozatalkor szintén tiszta, nyílt eszközökkel kívánjuk a támogatási sorrendek felállítását elvégezni az esélyegyenlőség biztosítása mellett.

Sajnálatos módon a szegénység elleni küzdelemben érintett települések vezetői az előzetes egyeztetések ellenére is távolmaradtak, minimális szinten vettek részt a probléma megoldási lehetőségek kidolgozásában.

5.2 Környezeti fenntarthatóság

A Helyi Bíráló Bizottság csak a fejlesztési cél elérése szempontjából egyértelműen indokolt, költséghatékony, a gazdasági-, társadalmi- és környezeti fenntarthatóság elveinek megfelelő kiadási tételekkel bíró projektjavaslatot részesíti támogatásban. A projektgazdának biztosítania kell a „jó gazda gondossága” elvét (a tevékenység végrehajtása során az igényelt támogatás optimális és költséghatékony felhasználása, amit a HBB harmadik féltől beszerezett ajánlatokkal ellenőrizhet), ami nem sértheti más közösség érdekeit és nem vezethet a területi különbségek növekedéséhez.

6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása

A Sághegy LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégiája integrált jellege nem jelenti azt, hogy a vidék összes problémáját egyenlő módon kezelni próbálja. A vidékfejlesztési szereplőkre, közösségekre bízunk azt a választást, mely szerint eldönthetik, mely fejlesztési területek igénybevétele által érik el a kívánt változtatást, eredményt. Törekszünk az ágazatok, fejlesztések közötti kapcsolatok létrehozására, melyek jelentősen javíthatják a LEADER fejlesztési források felhasználásának hatékonyságát. Hátrányos és nem hátrányos területek projektgazdáinak egyaránt lehetőséget adunk az új innovatív technológiai és társadalmi innovatív elemek megteremtésére. Új termékkörök, szolgáltatások fejlesztése, együttműködések a vidékfejlesztési szereplők között, mind innovatív célokat szolgálhat. Új innovatív elem lehet egy új módszer, bemutatási, bemutatkozási lehetőség, mely a látványporták, tájházak, kiadványok által lehetővé teszi a térségünk humán, természeti erőforrásainak megismerését, másrészt a gazdasági élettel való összekapcsolódást. A gazdasági fejlődést célzó új helyi termékkör, új helyi termék előállító kör támogatása mellett a régi bevált intézkedések egyes területeit is támogathatónak nevesítjük stratégiánkban. A társadalmi és gazdasági eredményeket, fejlődést hozó igényhez kapcsolódó innovatív ötlet a marketing tevékenység támogatása, vállalkozói tevékenységet végző ügyfél WEB shop létrehozási törekvése.

7. A stratégia beavatkozási logikája

7.1 A stratégia jövőképe

A Sághegy LEADER Egyesület Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájának jövőképe a Sárvári és Celldömölki Kistérségre egy olyan elképzelést jelenít meg, ahol a jelenlegi gazdasági fejlődés dinamikus emelkedésbe kezd, növekvő életszínvonalat, javuló életminőséget eredményez. A vidéki életforma, a megújult falukép, a természeti, kulturális és épített örökség megőrzése mellett fennmarad. A szolgáltatói és vállalkozói színvonal emelkedése, a helyi fogyasztás növekedése, a jövedelemszerzési képesség kedvező alakulása, a javuló életminőség lehetősége és környezettudatos életmód következtében a fiatalok elvándorlása csökken, a demográfiai mutatók kedvezően alakulnak. A hátrányos helyzetű települések felzárkózása mellett, a HACS területén található települések megfelelő életteret nyújtanak a lakosságnak.

7.2 A stratégia célhierarchiája

Jövőkép

A Sághegy LEADER Egyesület célkitűzései által erősödik térségünk gazdasági ereje. Fiatalok és helyi vállalkozások, szolgáltatók által innovatív vállalkozói ötletek valósulnak meg, új szolgáltatási körök jelennek meg, javul a vállalkozások ismertsége. Bővül az őstermelők által előállított helyi termékek köre. A kereskedelmi forgalomban bővül a helyben termelt élelmiszerek választéka, az egészséges megbízható minőségű termékek száma. A sikeres közösségek és vállalkozások által szélesedik az aktív pihenés feltételeinek köre, elmélyül a környezettudatos gondolkodás, folytatódik a hagyományápolás és vidéki életforma megőrzési törekvés. Javul a helyben foglalkoztatás, az életminőség, a falvak népességmegtartó ereje, csökken a fiatalok elvándorlása, a falu előregedése.

	Átfogó cél(ok)
1.	A helyi és térségi gazdaság erősítése, turisztikai kiegészítő fejlesztések és szolgáltatások bővítése
2.	A vidéki életminőség javítása, az elvándorlás csökkentése a tervezési területünkön nagy számban eredményesen tevékenykedő civil szervezetek, közösségek megvalósult projektjei által.
3.	Szegénység elleni küzdelem

Ssz.	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
1.	Térségi gazdasági potenciál erősítése, fiatalok és helyi vállalkozások bevonása a gazdaságfejlesztésbe	eszköz beszerzések által fejlesztett vállalkozások, szolgáltatási körök bővülése; innovatív vállalkozási ötletek növekedése; foglalkoztatott létszám növekedés	40 25 5
2.	Szálláshelyhez nem köthető turisztikai fejlesztések és szolgáltatások bővítése, aktív pihenés feltételeinek biztosítása	létrejött új turisztikai szolgáltatási körök, új attrakciók általi kínálat bővülése; aktív szabadidő eltöltési lehetőségek kínálatának növekedése	12 3
3.	Az identitástudat erősítése, hagyományaink megőrzése, természeti környezetünk ápolása, védelme	civil szervezetek eszközparkjának bővülése;	15 15

		környezetünk gondozásához szükséges eszközpark bővülése; természeti és kulturális örökségvédelmi célú tájház, kiadvány, fellépő ruha fejlesztés bővülése, civil szervezet saját web oldal megjelenése	10 2
4.	A munkaerő piaci integrációt szolgáló foglalkoztatás feltételeinek támogatása.	foglalkoztatás javulása, lakhatás minőségi javulása	3
5.	Helyi termékkör bővítése	előállított új helyi termékkörök száma/ helyi termék előállítók számának növekedése	10
6.	Látványporták létrehozása	létrehozott új látványporták száma	3

	Intézkedések (beavatkozási területek)	Melyik specifikus cél(ok)hoz járul hozzá ¹					
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	A helyi vállalkozók, szolgáltatók és termelők műszaki-technológiai fejlesztésének támogatása (eszköz beszerzés)	x				x	
2.	A helyi vállalkozások és termelők versenyképességének növelése	x				x	
3.	Szálláshelyhez nem köthető turisztikai attrakció fejlesztése, aktív pihenés feltételeinek biztosítása	x	x				x
4.	Civil szervezetek eszközbeszerzésének segítése, közterületi zöldterületeink karbantartásához szükséges eszközbeszerzések támogatása			x			
5.	Természeti és kulturális örökségünk védelme, megőrzése és fenntartása			x			
6.	Helyben foglalkoztatás segítése, eszköz beszerzések támogatása, szociális célú bérlakások komfortfokozatának növelése				x		

8. Cselekvési terv

8.1 Az intézkedések leírása

¹ Egy intézkedés több célhoz is hozzájárulhat. Jelölje X-szel!

1.) Intézkedés: A helyi vállalkozók, szolgáltatók és termelők műszaki-technológiai fejlesztésének támogatása (eszköz beszerzés)

1. Az intézkedés megnevezése: A helyi vállalkozók, szolgáltatók és termelők műszaki-technológiai fejlesztésének támogatása (eszköz beszerzés)

2. Specifikus cél: Térségi gazdasági potenciál erősítése, fiatalok és helyi vállalkozások bevonása a gazdaságfejlesztésbe

3. Indoklás, alátámasztás: A helyzetfeltárás során megállapítást nyert, hogy a falvakból történő elvándorlást csökkenteni, a helyben foglalkoztatást segíteni kell. A vállalkozások fejlesztése, szolgáltatási körök szélesítése, innovatív vállalkozási ötletek megvalósításának támogatása segítheti a térség gazdasági fellendítését. A vállalkozások, termelők jelenlegi eszközeivel előállított termékek minősége és a szolgáltatási színvonal elmarad a velük szemben támasztott igényektől, korszerűtlen az előállítás, esetenként jelentős a környezetterhelés. A fejlesztések, a források és tőkehiány miatt elmaradnak, a vállalkozások korszerűtlen eszközökkel működnek.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása: - Támogatás vehető igénybe eszközbeszerzésre, mely innovatív megoldások bevezetését célozza meg. - A tevékenységhez kapcsolódó eszközök, technológiák beszerzésére, mely által a termelés, szolgáltatás színvonala emelkedik. – Olyan vállalkozások, őstermelők támogatására, amelyek a térség helyi sajátosságait erősítik, bővítik az előállított helyi termékek körét.

Intézkedésünk kapcsolódhat a GINOP vállalkozásfejlesztési alprogramjához, de eltérés van a vállalkozás működési idő kikötésében, - nem kell 3 éve működő vállalkozásnak lenni -, a támogatás összegében és intenzitásában. Intézkedésünk célja illeszkedik a TOP „Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére” és „Vállalkozás barát, népességmegtartó településfejlesztés” prioritásához.

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás: „Térségi gazdasági potenciál erősítése, fiatalok és helyi vállalkozások bevonása a gazdaságfejlesztésbe” célkitűzésünk illeszkedik a Vidékfejlesztési Program, vidéki térségekben a gazdasági aktivitás mikro-szintjének fenntartása (helyi termékek és szolgáltatások) megfogalmazásához. Cél a munkahely teremtés, vidéki munkahelyek megtartása, munkakörülmények javítása, szolgáltatási körök bővítése, helyi termék előállítás és termékkör bővítése, vállalkozói versenyképesség javítása. A 2007-2013-as ciklus LEADER intézkedéseiben már szerepelt ez a kis értékű eszköz beszerzési lehetőség, jó tapasztalatokkal rendelkezünk. A Vidékfejlesztési Program horizontális intézkedései nem teszik lehetővé az ilyen kis összegű eszköz beszerzések támogatását.

A nyertes projektgazda vállalja, hogy együttműködik a Sághegy LEADER Egyesülettel, tevékenységi profilját, elérhetőségeit megjelenti a www.saghegyleader.hu honlapon.

6. A jogosultak köre: A Sághegy LEADER Egyesület tervezési területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező egyéni vállalkozók, mikro vállalkozások, őstermelők

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek: A Helyi Bíráló Bizottság csak a fejlesztési cél elérése szempontjából egyértelműen indokolt, költséghatékony, a vidéki gazdaság fejlődését szolgáló termék előállítási vagy szolgáltatás fejlesztési eszköz beszerzést, vagy a térség helyi sajátosságainak erősítéséhez, a helyi termékkör szélesítéséhez hozzájáruló projektjavaslatot részesíti támogatásban. A

projektgazdának biztosítani kell a „jó gazda gondossága” elvét (a tevékenység végrehajtása során az igényelt támogatás optimális és költséghatékony felhasználása, amit a HBB harmadik féltől beszerzett ajánlatokkal ellenőrizhet), ami nem sértheti más közösség érdekeit és nem vezethet a területi különbségek növekedéséhez.

A pályázó vállalja, hogy vállalkozását a Sághegy LEADER Egyesület honlapján megjelenteti

8. Tervezett forrás:

- a) adott intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti társfinanszírozás) nagysága: 107.000.000 Ft
- b) támogatás aránya: 50%
- c) projektméret korlátai: maximum támogatási összeg: 2.500.000 Ft
- d) támogatás módja: hagyományos költség elszámolás

9. A megvalósítás tervezett intervalluma: 2016. II. félév – 2019. II. félév

10. Kimeneti indikátorok:

- a) támogatott projektek száma: 50 db
- b) támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva: őstermelő: 10 db; vállalkozás: 40 db

2.) Intézkedés: A helyi vállalkozások és termelők versenyképességének növelése

1. Az intézkedés megnevezése: A helyi vállalkozások és termelők versenyképességének növelése

2. Specifikus cél: Térségi gazdasági potenciál erősítése, fiatalok és helyi vállalkozások bevonása a gazdaságfejlesztésbe

3. Indoklás, alátámasztás: A térség vállalkozói szektorának erősítésére szükség van, a helyben kialakított munkahelyek a vidék népességmegtartó erejét jelentősen javíthatják. A fejlesztések a források és tőkehiány miatt elmaradnak. A szolgáltatók és termelők értékesítési piacon való megjelenése elmarad a várható mértéktől, marketing és reklám tevékenységet szinte nem is alkalmaznak. Munkahelyek létrehozása vagy megőrzése érdekében telephelyek építése, fejlesztése, marketing tevékenység támogatása elengedhetetlen. A helyben termelt alapanyagok feldolgozására, a feldolgozást szolgáló üzem kialakítása, fejlesztése támogatandó. A helyi termék előállítására irányuló tevékenységet végző őstermelői kör támogatása, a helyi termékek reklámozása, a marketing stratégia kialakítása halaszthatatlan. A vállalkozói kedv növekedése által, a fejlesztések következtében munkahelyek maradnak meg, újak jönnek létre, a vállalkozások versenyképessége javul, nagyobb árbevétel érhető el, ezáltal a helyi adóbevételek növekedhetnek.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása: - Támogatás vehető igénybe helyi, egyéni és mikro vállalkozások számára üzemterület kialakítására, bővítésére, fejlesztésére, marketing tevékenység támogatására, WEB Shop készítésére. – A vidéki munkahelyek létrehozása vagy megőrzése érdekében a helyben termelt növényi vagy állati eredetű alapanyagok feldolgozására, a feldolgozást szolgáló üzem kialakítására, fejlesztésére, helyi termék előállítására. – Helyi termékek

reklámozására, marketing stratégiájának kialakítására. – Támogatás vehető igénybe helyi termelők, feldolgozók együttműködésének létrehozására.

Intézkedésünk kapcsolódhat a GINOP vállalkozásfejlesztési alprogramjához, de eltérés van a vállalkozás működési idejében, - kezdő vállalkozót, vállalkozást is támogatunk -, a támogatás összegében és intenzitásában. Intézkedésünk célja illeszkedik a TOP „Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére” és „Vállalkozás barát, népességmegtartó településfejlesztés” prioritásához.

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás: „Térségi gazdasági potenciál erősítése, fiatalok és helyi vállalkozások bevonása a gazdaságfejlesztésbe” célkitűzésünk illeszkedik a Vidékfejlesztési Program, vidéki térségekben a gazdasági aktivitás mikro-szintjének fenntartása megfogalmazásához. Cél a munkahely teremtés, vidéki munkahelyek megtartása, munkakörülmények javítása, szolgáltatási körök bővítése, helyi termék előállítás és termékkör bővítése, vállalkozói versenyképesség javítása. A 2007-2013-as ciklus LEADER intézkedéseiben már szerepelt a versenyképesség javítását célzó megfogalmazásunk, meghirdetésében jó tapasztalatokkal rendelkezünk. A Vidékfejlesztési Program horizontális intézkedései nem teszik lehetővé az ilyen kisebb összegű fejlesztések támogatását.

A nyertes projektgazda vállalja, hogy együttműködik a Sághegy LEADER Egyesülettel, tevékenységi profilját, elérhetőségeit megjelenti a www.saghegyleader.hu honlapon.

6. A jogosultak köre: A Sághegy LEADER Egyesület tervezési területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező egyéni vállalkozók, mikro vállalkozások, őstermelők

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek: A Helyi Bíráló Bizottság csak a fejlesztési cél elérése szempontjából egyértelműen indokolt, költséghatékony, a gazdasági -, társadalmi- és környezeti fenntarthatóság elveinek megfelelő kiadási tételekkel bíró projektjavaslatot részesíti támogatásban. A projektgazdának biztosítani kell a „jó gazda gondossága” elvét (a tevékenység végrehajtása során az igényelt támogatás optimális és költséghatékony felhasználása, amit a HBB harmadik féltől beszerzett ajánlatokkal ellenőrizhet), ami nem sértheti más közösség érdekeit és nem vezethet a területi különbségek növekedéséhez.

A pályázó vállalja, hogy vállalkozását a Sághegy LEADER Egyesület honlapján megjelenti.

8. Tervezett forrás:

- a) adott intézkedésre alokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti társfinanszírozás) nagysága: 160.000.000 Ft
- b) támogatás aránya: 50%
- c) projektméret korlátai, maximum támogatási összeg: 5.000.000 Ft
- d) támogatás módja: hagyományos költség elszámolás

9. A megvalósítás tervezett intervalluma: 2016. II. félév – 2019. II. félév

10. Kimeneti indikátorok:

- a) támogatott projektek száma: 32 db
- b) támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva: őstermelő: 4 db;

3.) Intézkedés: Szálláshelyhez nem köthető turisztikai attrakció fejlesztése, aktív szabadidő eltöltési lehetőségek biztosítása

1. Az intézkedés megnevezése: Szálláshelyhez nem köthető turisztikai attrakció fejlesztése, aktív szabadidő eltöltési lehetőségek biztosítása.

2. Specifikus cél: Szálláshelyhez nem köthető turisztikai fejlesztések és szolgáltatások bővítése, aktív pihenés feltételeinek biztosítása; Térségi gazdasági potenciál erősítése, fiatalok és helyi vállalkozások bevonása a gazdaságfejlesztésbe

3. Indoklás, alátámasztás: Térségünk gazdasági fejlődésének egyik eleme lehet a turizmus fejlesztés, a szálláshelyhez nem köthető turisztikai attrakciók támogatása, a kiegészítő szolgáltatási körök bővítése által. Tervezési területünk adottságai (termálfürdők, Rába folyó és környéke, Ság-hegy, Szajki – tavak, irodalmi emlékhelyek) sok kikapcsolódási lehetőséget biztosítanak, melyekhez kiegészítő jelleggel még számos új gazdasági célú fejlesztés csatlakozhat. Saját tőke hiánya miatt az üzleti szféra kínálata pályázati források bevonása által tud fejlődni. Az idelátogató turisták számának növelése csak megfelelő számú, színvonalú és minőségű szolgáltatások összekapcsolása révén érhető el. A hasznos szabadidő eltöltési lehetőségek számos ága még hiányzik területünkön, ezek kiépítésére szükség van. Az egyéni és mikro vállalkozások támogatott fejlesztései által bővül a turisztikai tevékenységek köre, színvonala, kínálata, új munkahelyek jönnek létre, vagy a régiók fennmaradnak.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása: - Támogatható a szálláshelyhez nem köthető turisztikai attrakció megvalósítása, kiegészítő szolgáltatási körök bővítése. – Látványporták létrehozásával mutatható be a hagyományos vidéki életforma, a háztáji állatvilág. A régi falusi porták természetes, önellátó életformája, a hozzá kapcsolódó programokkal, mint pl. disznóvágás csak ily módon látható. A támogatással megépülő látványporta által szélesedik a turisztikai kínálat, bővül a látogatók tudása, a vidéki életmóddal kapcsolatos ismerete. – A létrehozott látványporta, vagy turisztikai attrakció projektzáró rendezvénye is támogatható a nettó támogatási összeg maximum 3%-os mértékéig. - A hasznos szabadidő eltöltéshez, az egészséges életmódhoz kapcsolódóan szükség van új sportolási lehetőségek biztosítására. KRESZ park, mini golf pálya, tenispálya kialakítása új sportágak megismerését, használatát teszi lehetővé. A mozgás, aktív szabadidő eltöltés lényeges színvonal emelkedést érhet el. Az egészségtudatos életmód elterjedését is szolgálják az új sportolási lehetőségek megvalósításával a vállalkozások.

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás: „Szálláshelyhez nem köthető turisztikai fejlesztések és szolgáltatások bővítése, aktív pihenés feltételeinek biztosítása” célkitűzésünk tartalma illeszkedik a VP gazdasági aktivitás mikro-szintjének fenntartásához, valamint a térség, mint vállalkozási tér, lakóhely és turisztikai vonzóképeségének erősítése megfogalmazásához. „Térségi gazdasági potenciál erősítése, fiatalok és helyi vállalkozások bevonása a gazdaságfejlesztésbe” célkitűzésünk illeszkedik a Vidékfejlesztési Program, vidéki térségekben a gazdasági aktivitás mikro-szintjének fenntartása megfogalmazásához. Cél a munkahely teremtés, vidéki munkahelyek megtartása, munkakörülmények javítása, szolgáltatási körök bővítése, vállalkozói versenyképesség javítása, látványportákon keresztül a vidéki életforma bemutatása, aktív szabadidő eltöltési lehetőségek biztosítása. Úgy gondoljuk ezek

az elképzelések LEADER forrásból valósíthatók meg. A Vidékfejlesztési Program horizontális intézkedései nem teszik lehetővé az ilyen kis összegű fejlesztések támogatását.

A létrehozott látványporta, vagy turisztikai attrakció projektzáró rendezvénye a nettó támogatási összeg maximum 3%-os mértékéig támogatott.

A nyertes projektgazda vállalja, hogy együttműködik a Sághegy LEADER Egyesülettel, tevékenységi profilját, elérhetőségeit megjelenti a www.saghegyleader.hu honlapon.

6. A jogosultak köre: A Sághegy LEADER Egyesület tervezési területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező egyéni vállalkozók, mikro vállalkozások, őstermelők

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek: A Helyi Bíráló Bizottság csak a fejlesztési cél elérése szempontjából egyértelműen indokolt, költséghatékony, a gazdasági-, társadalmi- és környezeti fenntarthatóság elveinek megfelelő kiadási tételekkel bíró projektjavaslatot részesíti támogatásban. A projektgazdának biztosítani kell a „jó gazda gondossága” elvét (a tevékenység végrehajtása során az igényelt támogatás optimális és költséghatékony felhasználása, amit a HBB harmadik féltől beszerzett ajánlatokkal ellenőrizhet), ami nem sértheti más közösség érdekeit és nem vezethet a területi különbségek növekedéséhez.

8. Tervezett forrás:

- a) adott intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti társfinanszírozás) nagysága: 75.000.000 Ft
- b) támogatás aránya: 50%
- c) projektméret korlátai, maximum támogatási összeg: 5.000.000 Ft
- d) támogatás módja: hagyományos költség elszámolás

9. A megvalósítás tervezett intervalluma: 2016. II. félév – 2019. II. félév

10. Kimeneti indikátorok:

- a) támogatott projektek száma: 15 db
- b) támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva: 15 db egyéni vagy mikro vállalkozás

4.) Intézkedés: Civilszervezetek eszközbeszerzésének segítése, közterületi zöldterületeink karbantartásához szükséges eszközbeszerzések támogatása

1. Az intézkedés megnevezése: Civilszervezetek eszközbeszerzésének segítése, közterületi zöldterületeink karbantartásához szükséges eszközbeszerzések támogatása

2. Specifikus cél: Az identitástudat erősítése, hagyományaink megőrzése, civilszervezetek eszközbeszerzésének támogatása, természeti környezetünk ápolása, védelme

3. Indoklás, alátámasztás: A települések bejegyzett civilszervezetei tevékenységükhöz nem rendelkeznek megfelelő informatikai és technikai eszközparkkal. A települések lakóinak jogos elvárása, hogy a közterületek gondozottak, igényesen rendezettek legyenek. Évszaktól függetlenül, akár téli

időjárási viszonyok között is az utak, járdák biztonságos közlekedési lehetőséget biztosítsanak. Forrás és tőke hiányában nem biztosítottak ezek az eszközök. Civil szervezeteink költséghatékonyabban dolgozhatnak saját közpárkjuk használata mellett. Környezetünk rendezése, a környezettudatos életmód fejlesztése által élhetőbb lesz a vidék.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása: - Támogatható a civil szervezetek informatikai és technikai eszköz beszerzése. – A települési közterületek gondozásához szükséges eszköz beszerzés. - Nyári időszakban a zöld területek gondozásához szükséges eszközök, téli útviszonyoknál a biztonságos közlekedést szolgáló eszközök beszerzése indokolt.

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás: „Az identitástudat erősítése, hagyományaink megőrzése, civilszervezetek eszközbeszerzésének támogatása, természeti környezetünk ápolása, védelme” célkitűzésünk, a természeti és kulturális örökség védelmi megfogalmazással hozzájárul a VP, a vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának, illetve azok elérésének előmozdítása, illetve a helyi közösségek tagjai egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítéséhez. A vidék meghatározó közösségi szereplői a civil szervezetek tagjai. Általuk őrződik meg a múlt, gyűjtésük által folytatódik a hagyomány ápolás. Közpárkjuk fejlesztése lehetővé teszi saját készítésű plakátok, meghívók, kulturális anyagok szerkesztését, nyomtatását. A közvetlen környezet ápolása, a zöldterületek gondozása mind segíti a környezettudatos szemlélet terjedését, nagymértékben hozzájárul a környezetszennyezés csökkentéséhez, az emberek egészségi állapotának megőrzéséhez és javításához.

6. A jogosultak köre: A Sághegy LEADER Egyesület tervezési területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező önkormányzatok, civil szervezetek, egyházi jogi személy

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek: A Helyi Bíráló Bizottság csak a fejlesztési cél elérése szempontjából egyértelműen indokolt, költséghatékony, a gazdasági-, társadalmi- és környezeti fenntarthatóság elveinek megfelelő kiadási tételekkel bíró projektjavaslatot részesíti támogatásban. A projektgazdának biztosítani kell a „jó gazda gondossága” elvét (a tevékenység végrehajtása során az igényelt támogatás optimális és költséghatékony felhasználása, amit a HBB harmadik féltől beszerzett ajánlatokkal ellenőrizhet), ami nem sértheti más közösség érdekeit és nem vezethet a területi különbségek növekedéséhez.

8. Tervezett forrás:

- a) adott intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti társfinanszírozás) nagysága: 100.000.000 Ft
- b) támogatás aránya: civilszervezet, egyházi jogi személy: 90%; önkormányzat: nettó 100%
- c) projektméret korlátai, maximum támogatási összeg: 2.000.000 Ft
- d) támogatás módja: hagyományos költség elszámolás

9. A megvalósítás tervezett intervalluma: 2016. II. félév – 2019. II. félév

10. Kimeneti indikátorok:

- a) támogatott projektek száma: 50 db
- b) támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:

5.) Intézkedés: Természeti és kulturális örökségünk védelme, megőrzése és fenntartása

1. Az intézkedés megnevezése: Természeti és kulturális örökségünk védelme, megőrzése és fenntartása

2. Specifikus cél: Az identitástudat erősítése, hagyományaink megőrzése, civilszervezetek eszközbeszerzésének támogatása, természeti környezetünk ápolása, védelme

3. Indoklás, alátámasztás: A települések olyan természeti és kulturális értékekkel rendelkeznek, melyek alkalmasak lennének a helyi turisztikai fejlesztések kiindulópontjának, a helyi értékek, látnivalók bemutatása által. Forrás és tőke hiány miatt a helyi értékek elveszhetnek, feledésbe merülhetnek. A hagyományőrző és kulturális egyesületek fellépő ruha, forma ruha, hangszer utánpótlása meghaladja anyagi erejüket. A kulturális és környezeti értékek felkarolása, rendezése, megfelelő színvonalú bemutatása megköveteli, tájházak emlékszobák, tematikus utak, tanösvények létrehozását, kiadványok, könyvek összeállítását, kiadását, WEB oldal létrehozását, vagy a már meglevő fejlesztését. A fejlesztések által az identitástudat erősödik, megfelelő menedzselés és tájékoztatás mellett turisztikai látnivalókká válnak a projektgazdák elképzelései.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása: - Támogatható: kulturális (tárgyi és szellemi) örökségünk megőrzésének érdekében a térségre jellemző tájházak, falumúzeumok, emlékszobák kialakítása, hozzárendelt funkcióval való megtöltése. – Helytörténeti kiállítások megrendezése, tematikus kulturális utak kialakítása. – Hagyományőrző és kulturális egyesületek tevékenységéhez kapcsolt eszköz beszerzése. – Természeti örökségünk megőrzése érdekében tematikus turisztikai utak, tanösvények kialakítása, fejlesztése. – Rába folyó mentén vízi túra pihenőhelyek kialakítása - Természetvédő egyesületek eszközbeszerzésének támogatása. – Helyi kiadványok, könyvek összeállítása, kiadása, melyek által megőrződik a múlt. - A helyi kulturális igényekhez igazodva új bemutatótermek, színpadok kialakítása. - Az épített és tárgyi örökség megóvása, új kezdeményezések felkarolása. – Civilszervezetek tevékenységét bemutató, népszerűsítő WEB oldal készítés, vagy a meglevő portál fejlesztése.

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás: „Az identitástudat erősítése, hagyományaink megőrzése, civilszervezetek eszközbeszerzésének támogatása, természeti környezetünk ápolása, védelme” célkitűzésünk, a természeti és kulturális örökség védelmi megfogalmazással hozzájárul a VP, a vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának, illetve azok elérésének előmozdítása, illetve a helyi közösségek tagjai egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítéséhez. A vidék meghatározó közösségi szereplői a civil szervezetek tagjai. Általuk őrződik meg a múlt, gyűjtésük által folytatódik a hagyomány ápolás, a múlt falusi eszközrendszerének bemutatása. Tematikus turisztikai utak, tanösvények kialakításával a hasznos szabadidő eltöltés minősége növekszik, mely az egészség megőrzését is segíti. Hagyományőrző és kulturális egyesületek tevékenységéhez kapcsolódó eszközbeszerzések által pótlásra kerülhetnek elhasznált fellépő ruhák, tönkrement hangszerek. A 2007-2013-as ciklus LEADER intézkedéseiben már szerepelt megfogalmazásunk, meghirdetésében jó tapasztalatokkal rendelkezünk. A

Vidékfejlesztési Program horizontális intézkedései nem teszik lehetővé az ilyen kisebb összegű fejlesztések támogatását.

6. A jogosultak köre: A Sághegy LEADER Egyesület tervezési területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező önkormányzatok, civil szervezetek, egyházi jogi személy

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek: A Helyi Bíráló Bizottság csak a fejlesztési cél elérése szempontjából egyértelműen indokolt, költséghatékony, a gazdasági-, társadalmi- és környezeti fenntarthatóság elveinek megfelelő kiadási tételekkel bíró projektjavaslatot részesíti támogatásban. A projektgazdának biztosítani kell a „jó gazda gondossága” elvét (a tevékenység végrehajtása során az igényelt támogatás optimális és költséghatékony felhasználása, amit a HBB harmadik féltől beszerzett ajánlatokkal ellenőrizhet), ami nem sértheti más közösség érdekeit és nem vezethet a területi különbségek növekedéséhez.

8. Tervezett forrás:

- a) adott intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti társfinanszírozás) nagysága: 112.500.000 Ft
- b) támogatás aránya: civilszervezet, egyházi jogi személy: 90%; önkormányzat: nettó 100%
- c) projektméret korlátai, maximum támogatási összeg: 3.000.000 Ft
- d) támogatás módja: hagyományos költség elszámolás

9. A megvalósítás tervezett intervalluma: 2016. II. félév – 2019. II. félév

10. Kimeneti indikátorok:

- a) támogatott projektek száma: 38 db
- b) támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:
civil, egyházi jogi személy: 25 db; önkormányzat: 13 db

6.) Intézkedés: Helyben foglalkoztatás segítése, eszköz beszerzések támogatása, szociális célú bérlakások komfort fokozatának növelése

1. Az intézkedés megnevezése: Helyben foglalkoztatás segítése, eszköz beszerzések támogatása, szociális célú bérlakások komfort fokozatának növelése

2. Specifikus cél: A munkaerő piaci integrációt szolgáló foglalkoztatás feltételeinek támogatása

3. Indoklás, alátámasztás: A Sághegy LEADER Egyesület állandó népességének 15%-a, vagy nagyobb aránya él a kedvezményezett járások besorolásáról szóló a 290/2014. (XI. 26.) kormányrendelet kedvezményezett járás és/vagy kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételeiről szóló 105/2015. (IV. 23.) Kormányrendelet kedvezményezett település területén.

Borgáta, Duka, Keléd, Kemeneskápolna, Kemenespálfa, Kissomlyó, Nemeskeresztúr, Pápoc, Porpác, Szerény települések esetében fennáll a társadalmi kirekesztettség veszélye, az újratemelő szegénység problémája. A 10 település a TEIR adatbázisa szerint nem tartozik a jelentős munkanélküliséggel sújtott települések közé.

A társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések vizsgálatakor megállapítható, hogy mind a 10 településen magas az aktív korúakon belül rendszeres munkával nem rendelkezők aránya, a lakott félkomfortos, komfort nélküli lakások száma.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása: - Támogatható: a helyben foglalkoztatás segítése. Az eszközbeszerzésre fordítható támogatás által javulhat a rendszeres munkával nem rendelkezők foglalkoztatási aránya. – Az elsődleges munkaerőpiacra került foglalkoztatottak rendszeres bérjövdelemhez juthatnak, mely által életminőségük javul. Magas a lakott, félkomfortos, komfort nélküli lakások aránya. Az önkormányzati tulajdonban levő, szociális célú bérlakások felújításra szorulnak, a komfort fokozatot emelni kell, mely a lakhatási életminőség lényeges növekedését hozza magával.

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás: „A munka erőpiaci integrációt szolgáló foglalkoztatás feltételeinek támogatása” célkitűzésben megfogalmazott szegénység elleni tevékenység, a foglalkoztatás feltételeinek támogatása és szociális célú bérlakások komfortfokozatának növelése által hozzájárulunk a szegénység és hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemhez. Helyzetelemzésünk során megállapítást nyert, hogy az érintett települések lakosságában nagy az aktív korúakon belül, rendszeres munkával nem rendelkezők száma. Eszköz beszerzések támogatása által segíthetjük a foglalkoztatást, akár klímarezilienciához való alkalmazkodást tűző növénytermesztés megteremtésével.

6. A jogosultak köre: A Sághegy LEADER Egyesület tervezési területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező önkormányzatok, kisebbségi önkormányzat

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek: A Helyi Bíráló Bizottság csak a fejlesztési cél elérése szempontjából egyértelműen indokolt, költséghatékony, a gazdasági-, társadalmi- és környezeti fenntarthatóság elveinek megfelelő kiadási tételekkel bíró projektjavaslatot részesíti támogatásban. A projektgazdának biztosítani kell a „jó gazda gondossága” elvét (a tevékenység végrehajtása során az igényelt támogatás optimális és költséghatékony felhasználása, amit a HBB harmadik féltől beszerzett ajánlatokkal ellenőrizhet), ami nem sértheti más közösség érdekeit és nem vezethet a területi különbségek növekedéséhez.

8. Tervezett forrás:

- a) adott intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti társfinanszírozás) nagysága: 15.000.000 Ft
- b) támogatás aránya: önkormányzat: nettó 100%
- c) projektméret korlátai, maximum támogatási összeg: 3.000.000 Ft
- d) támogatás módja: hagyományos költség elszámolás

9. A megvalósítás tervezett intervalluma: 2016. II. félév – 2019. II. félév

10. Kimeneti indikátorok:

- a) támogatott projektek száma: 5 db
- b) támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva: önkormányzat: 5 db

8.2 Együttműködések

A Sághegy LEADER Egyesület által tervezett térségek közötti együttműködések:

1, „Nyugat-dunántúli HACs Akadémia”

A NYDR HACs-ok között egy olyan együttműködési projektet tervez, melynek célja a tapasztalatcsere, jó gyakorlatok bemutatása, tanulmányúton megvalósult projektek megtekintése, képzések szervezése. Helyi termék előállítás, védjegy rendszer megismerése, turisztikai szolgáltatások értékesítésének, fiatalok helyben tartásának segítése a specifikus cél. A Sághegy LEADER Egyesület területén levő vállalkozások, szolgáltatók tevékenységének fejlesztése elengedhetetlen, a gazdasági potenciál erősítése szükséges. Támogatásaink ellenére kevés a helyi termék előállító őstermelő, a termékkör bővítésére szükség van. Az üzleti szféra és vidékfejlesztési szereplők képzése segítheti a gazdasági élet fellendítését. Más HACs tapasztalatainak, tevékenységének jobb megismerése által hasznos információkhoz juthatunk, melyek által vidékfejlesztési munkánk színvonala emelkedhet.

2, UTIRÓ HACs – Sághegy LEADER Egyesület Vas megyei északi területi paktum

A két HACs egy olyan együttműködési projektet tervez, melynek fő iránya gazdaságfejlesztés, a HACs területeken levő vállalkozók, az üzleti szféra képzése. A munkaerő szervezés, képzés által új innovatív elemeket ismerhetünk meg, melyek a térség gazdasági erejének növeléséhez vezet. Bővül az üzleti szféra tevékenységi köre és a szolgáltatási színvonal. A két HACs a szervezéssel a munka világának emberi, szoft részét is fejleszteni kívánja. Célunk a fiatalok elvándorlásának csökkentése, a helyben foglalkoztatás segítése.

3, Vas megyei HACs-ok együttműködése

A Vas megyei Vidékfejlesztési Fórum keretein belül az 5 Vas megyei HACs olyan közös együttműködést tervez, mely az üzleti élet fellendítését célozza meg, a gazdaság erősödését hozza. Szükség van a mikro vállalkozások, egyéni vállalkozók, őstermelők munkájának összehangolására. Lehetőség szerint egymásra épülő, az azonos célt szolgáló fejlesztéshez kapcsolódóan egymás közt megosztott tevékenységi hálózat létrehozása a cél. A fiatalok helyben tartása, gazdasági potenciál erősítése, szolgáltatási körök bővítése, az üzleti szféra képzése segítheti a vidék népességmegtartó erejének javulását.

4, Szigetköz- Mosoni –sík LEADER Egyesület – Sághegy LEADER Egyesület HACs együttműködés

A Sághegy LEADER Egyesület területén számos irodalmi emlékhely található. (Ostffyasszonyfa – Petőfi Sándor Emlékszoba; Egyházashetye – Berzsenyi Dániel Emlékmúzeum; Csöngye – Károlyi Amy, Weöres Sándor Emlékház; Duka – Dukai Takács Judit Emlékház)

Kulturális téren szükség van, hogy Vas megyén kívül is ismertté váljanak ezek az emlékhelyek, a helyi szülöttek tevékenysége. Turisztikai szempontból fontos a megyébe látogatók számának növelése, a turisták területünkre vonzása kulturális értékeink bemutatása által is. Az identitástudat erősítése, hagyományaink, természeti és kulturális örökségünk védelme kiemelt szereppel bírt a múltban és a 2014-2020-s ciklusban is.

Az emlékhelyek meglátogatását követően a Jánosházán található, nemzetközi projekt keretében épült Tudás Transzfer Központban, Szigetköz - Sághegy HACS konferencián összegzésre kerül az együttműködés várható eredménye, két térség turisztikai vonzerejének bemutatása, a kulturális célú, hasznos szabadidő eltöltés, aktív pihenés lehetősége. Közös kiadvány mutatná be a két térség kulturális értékeit. Tanulmányúton, gyerekek táboroztatása által megismerhetné az ifjúság a Szigetköz-Sághegy térségeinek épített és kulturális örökségeit.

A 2007 – 2013 tervezési időszakban a Szigetköz-Mosoni-sík LEADER Egyesület a jó gyakorlatok megtekintésére szakmai tanulmányúton vett részt a Sághegy LEADER Egyesület térségében. A látogatás legnagyobb eredménye a Kneipp módszer megismerése, a hátrányos és sérült csoportok támogatására tervezett gyógy és fűszernövénykert kialakításának terve. Mindkét térségben folytatni kívánjuk a közös tanulást, az ismeretszerzést. A kultúra területén bővített ismeretek által térségeink turisztikai fellendülését várjuk a fiatal és idősebb korosztály megszólítása mellett.

8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

A Sághegy LEADER Egyesület 2008. április 28-án alakult meg. Tervezési területe a Sárvári statisztikai kistérség és a Celldömölki kistérség 58 települése. Megalakulás óta változatlan területen, egyesületi formában működik.

Az Egyesület fő célja a vidéki területeken történő változások támogatása, a gazdálkodási tevékenységek nem mezőgazdasági tevékenységek felé történő diverzifikálása a nem mezőgazdasági ágazatok fejlesztése, a foglalkoztatás elősegítése, az alapszolgáltatások javítása, beleértve az információs és kommunikációs technológiákhoz való helyi hozzáférést, és a vidéki területeket vonzóbbá tevő beruházások végrehajtása révén a gazdasági és társadalmi visszaesés és a vidék elnéptelenedése felé mutató tendenciák visszafordítása érdekében. Fontos feladat a vidéki gazdaságra vonatkozó egyéb, helyi kezdeményezéseken alapuló intézkedések megfogalmazása, a szélesebb értelemben vett vidéki gazdaságra és lakosságra irányuló intézkedések közötti területi koherencia és szinergia megerősítése a helyi stratégiákon keresztül.

A Sághegy LEADER Egyesület munkaszervezete 2008. november 1-én kezdte meg vidékfejlesztési tevékenységét 3 fővel. 1 fő munkaszervezet vezető és 1 fő pályázati referens Répcelakon, 1 fő pályázati referens Jánosházán kezdte meg munkáját. 2009. november 1-től bővült 1 fővel a létszám a delegált feladatok ellátása miatt. A vidéki irodák megszűntek, Sárvár Batthyány út 34. szám alatti székhelyen folytatódott a munkaszervezeti tevékenység. 2014. november 30-tól 1 fő, 2014. december 31-től ismét 1 fő munkaszervezeti csökkenés következett be. 2015. január 01-től 2 fő, 1-1 munkaszervezet vezető és vidékfejlesztési referens látja el az Egyesület adminisztratív teendőit.

A Sághegy LEADER Egyesület elnöksége, az Egyesület megválasztott Egyesületi tagokból álló döntéshozó szerve, mely 5 tagból áll.

Elnök: Fehér Ferenc - Ikervár község polgármestere (közszféra)

Alelnök: Vörös István – Sótorny község polgármestere (közszféra)

Elnökségi tag: Erdélyi János – Királykő Borház Kft. Duka (üzleti szféra)

Vida Károly - egyéni vállalkozó Káld (üzleti szféra)

Horváth Csaba – Nemeskocsi Polgárőr Egyesület Nemeskocs (civil szféra)

A Sághegy LEADER Egyesület Közgyűlése az Egyesület működésének és gazdálkodásának ellenőrzése céljából Felügyelő Bizottságot hozott létre.

Elnök: Vargyai Vilmos – Uraiújfalu község polgármestere

FB. tag: László Ervin – Nemeskocs község polgármestere

Mihácsi Szabolcs – Ostffyasszonyfa község polgármestere

Az Egyesület megalakuláskor taglétszáma 144. 2016. január 19-én 152 a taglétszám. Folyamatos a növekedés. Több esetben tag kizárássra került sor, mert a tartós többszöri felszólítás ellenére se rendezett tagdíj tartozás ezt maga után vonja. 58 önkormányzat a közszférát képviseli. 37 tagunk az üzleti szférához tartozó egyéni vállalkozó vagy gazdasági társaság képviselője. 57 tag a civil szféra képviselőjében kérte felvételét. A teljes tagságból 38 % a közszférához, 24 % az üzleti szférához, 38 % a civil szférához tartozik.

A Sághegy LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégiájának tervezéséhez megalakultak a munkacsoportok és a Tervezés Koordináló Csoport. Az Elnökség és Felügyelő Bizottság kiegészült a térség aktív üzleti és civil szféra képviselőivel, valamint aktív vidékfejlesztési szereplőkkel, hogy elvégezzék a helyzetfeltárást, megfogalmazzák a fejlesztési szükségleteket, irányokat.

Gazdaságfejlesztési munkacsoport: 7 fő

Vörös István – Sótóny község polgármestere

Horváth Csaba – Nemeskocsi Polgárőr Egyesület Nemeskocs elnök

Szabó Ervin – egyéni vállalkozó Nick

Vida Károly – egyéni vállalkozó Káld

Németh Imre - őstermelő, egyéni vállalkozó Vámoscsalád

Németh Rudolfné - Sághegy LEADER Egyesület, egyéb vidékfejlesztési szereplő

Cságoty Szilvia – Sághegy LEADER Egyesület, egyéb vidékfejlesztési szereplő

Helyi társadalom, környezet munkacsoport: 7 fő

Fehér Ferenc – Ikervár község polgármestere

Vargyai Vilmos – Uraiújfalu község polgármestere

László Ervin – Nemeskocs község polgármestere

Novák Elemér – A Nicki Szent Anna Templomért Alapítvány Nick elnök

Pásti József – Rába (p) ART Társulat Ikervár vezető

Németh Rudolfné - Sághegy LEADER Egyesület, egyéb vidékfejlesztési szereplő

Cságoty Szilvia – Sághegy LEADER Egyesület, egyéb vidékfejlesztési szereplő

Szegénység elleni munkacsoport: 6 fő

Fehér Ferenc – Ikervár község polgármestere

Mihácsi Szabolcs – Ostffyasszonyfa község polgármestere

Gulyás Zsannett – Kissomlyó község polgármester

Bartos Róbert – Jánosházi Közös Önkormányzati Hivatal Jánosháza pályázati referens

Németh Rudolfné - Sághegy LEADER Egyesület, egyéb vidékfejlesztési szereplő

Cságoty Szilvia – Sághegy LEADER Egyesület, egyéb vidékfejlesztési szereplő

Tervezés Koordináló csoport: 13 fő

Közfűfűra : 5 fő, 39 % - Fehér Ferenc; Vörös István; László Ervin; Vargyai Vilmos; Mihácsi Szabolcs

Üzleti szűfűra: 3 fő, 23 % – Szabó Ervin; Vida Károly; Németh Imre

Civil szűfűra: 3 fő, 23 % – Horváth Csaba; Pásti József; Novák Elemér

Egyéb vidékfejlesztési szereplők: 2 fő, 15 % - Németh Rudolfné; Cságoty Szilvia

A HACS szervezeti felépítése:

	Közfűűlés	
	A tagok összűűssűűge, az Egyesűűlet legfűűbb szűűre a köz, üzleti és civil szűűra kűűpviseletűűben	
Elnűűksűűg		Felűűgyelűű Bizottsáűűg
Az Egyesűűlet tagjaibűűl megvűűlasztott dűűntűűshozűű szűűrv		Az Egyesűűlet műűködűűsűűtűűt és gazdűűlkodűűsűűnak ellenűűrzűűsűűt felűűgyelűű szűűrv
	Munkaszűűrvezet	
	Az Egyesűűlet űűgyviteli, adminisztratív szűűrvezetűű, az Egyesűűlet tevűűkenysűűgűűt segűűtűű iroda. Az Elnűűksűűg vűűlasztja meg a munkaszűűrvezet vűűzetűűt. A munkaszűűrvezet vűűzetűű a vidűűkfejlesztűűsi referens munkűűltatűűja.	
	Helyi Bűűrűűlűű Bizottsáűűg	
	A közűűfűűlés által elfogadott, a 3 szűűfűűra kűűpviseletűűben, Eljűűrűűsrend szerint lűűtrehozott dűűntűűshozűű szűűrvezetűű.	

Az Egyesület tagjai
Az Egyesületnek rendes és pártoló tagjai lehetnek. A korlátozásmentes tagfelvétel szerint, a HACS illetékességi területéről természetes vagy jogi személy csatlakozhat, amennyiben a HACS tagságból legalább két tag írásos ajánlásával rendelkezik. A teljes tagságból 38 % a közszférához, 24 % az üzleti szférához, 38 % a civil szférához tartozik.

A Sághegy LEADER Egyesület 2014-2020-as tervezési időszakában a Vidékfejlesztési Program által definiált feladatai:

- 1) A helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítése, a projektirányítási képességeik fejlesztése,
- 2) A pályázatok kiválasztása során összhang biztosítása a HFS-el, a stratégiai célkitűzések és célértékek elérésének segítése,
- 3) A hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási eljárás és objektív kritériumok kidolgozása a pályázatok kiválasztásához, mely által biztosított az összeférhetetlenség, valamint a szavazatok olyan aránya, ami szerint 50%-ot meghaladó mérték az üzleti és civil szféra képviselőjétől származik,
- 4) A pályázatok kiválasztása során a kiválasztási kritériumok összeállítása és súlyozása általi összhang biztosítása a HFS-el, mely bizonyítja a támogatás szükségességét, előkészíti a projekt benyújtás lehetőségét és közzétételét, biztosítja a pályázati lehetőség időtartamát,
- 5) Támogatási kérelmek befogadása és értékelése,
- 6) Pályázatok kiválasztása és a támogatása összegének rögzítése, továbbá a jóváhagyás előtt a javaslatok benyújtása a Kifizető Ügynökséghez a támogathatóság végső ellenőrzésének céljából,
- 7) A HFS és a támogatott műveletek végrehajtásának monitoringja, és az adott stratégiához kapcsolódó egyedi értékelési tevékenységek végrehajtása

A 2007-2013-as ciklus tapasztalatai alapján a 2014-2020-as ciklus Egyesületre definiált feladatai a munkaszervezet és elnökség között éles határvonallal nem oszthatók meg.

A munkaszervezetnek az 1-7) pontban megfogalmazott feladatok végrehajtásában mindenütt tevékeny részt kell vállalni. Folyamatos tájékoztatással juttatja információkhoz a vidékfejlesztési szereplőket, a leendő projektgazdákat. Segíti a HFS megvalósulását azzal, hogy az igények és a megfogalmazott célkitűzések közötti összhang megteremtésére törekszik a tanácsadások során. A HFS összeállításában tevékeny részt vállal. A kiválasztási kritériumok összeállításában, egyedi értékelési szempontok meghatározásában, rangsorok összeállításában előkészítő szereppel bír. A támogatási kérelmek befogadása, értékelése során előírás szerint jár el. A Kifizető Ügynökséggel folyamatos kapcsolattartást biztosít, javaslatot terjeszt elő a végleges ellenőrzés elvégzéséhez. Az Egyesület monitoring adatszolgáltatási kötelezettségének eleget tesz, segíti az ügyfelek adatszolgáltatási kötelezettségének teljesítését.

Az elnökség a munkaszervezet által előkészített HFS, célkitűzések, célértékek, kritériumok megfogalmazásait megvitatja, elfogadásáról dönt, majd döntést követően a közgyűlés elé tárja a tagság általi elfogadásra. A befogadott és értékelt támogatási kérelmek sorrendjéről saját hatáskörben dönt.

A Helyi Bíráló Bizottság a benyújtott Projekt Adatlapon megfogalmazott fejlesztési elképzelések elő bírálatát végezte el a mindenkor Eljárásrendnek megfelelő szempontok szerint. Támogató határozatot adott, elutasított vagy hiánypótlásra szólította fel a projektgazdákat.

Figyelem: Az 5.) pontot a végleges HFS benyújtásához szükséges kidolgozni.

A Helyi Fejlesztési Stratégia összeállításában, a tervezés folyamatának szervezésében nagy szerepet játszik a munkaszervezet. Németh Rudolfné munkaszervezet vezető és Cságoly Szilvia vidékfejlesztési referens 2008. november 1. óta a Sághegy LEADER Egyesület munkavállalója. A 2007-2013-as ciklus alatt sok tapasztalatot szereztek a stratégia tervezés, stratégia felülvizsgálat, projektgenerálás, stratégia megvalósítás, monitoring tevékenység, támogatási és kifizetési kérelem összeállítás és feldolgozás területén. A kérelemkezeléshez alap készségekkel, széles látókörrrel és megfelelő kompetenciákkal rendelkeznek. Az ügyfelek fogadásához, a tanácsadáshoz empátiával, megfelelő emberi tulajdonságokkal, ismeretanyaggal bírnak. Munkájukkal az elnökséget segítik. Az elnökség a Celldömölki és Sárvári kistérséget arányosan fedi le. A köz;- üzleti,- civil szféra képviselőiben átlátják a tervezési terület szükségleteit, a fejlesztendő területeket. A kiválasztási döntések során a szavazatok legalább 50%-a az üzleti és civil szféra képviselőitől származik, a közsféra szavazatainak száma nem haladhatja meg az 50 %-ot. A Felügyelő Bizottság nem döntéshozó szerv, de tanácskozási joggal minden elnökségi ülésen részt vesznek. Véleménynyilvánítási jogukkal élnek is. A munkacsoportok, TKCS fő váza az elnökség, FB és a munkaszervezet. A közszférát képviselő polgármesterek mellé igyekeztünk olyan egyéni vállalkozókat, civil szervezeti vezetőket bevonni a tervezésbe, akik a térségben jelentős, hatékony munkát végeznek, a kulturális és üzleti élet meghatározó képviselői. A TKCS, HBB tagok olyan vidékfejlesztési szereplők, akik mind három szféra képviselőiben saját területükön nagy szakértelemmel és tapasztalattal rendelkeznek, melyet évek óta a térség gazdasági és kulturális fejlődésének segítéséhez is felhasználnak.

A Sághegy LEADER Egyesület bérelt, külön bejáratú irodája Sárvár Batthyány út 34. szám alatt, tervezési területünk közepén helyezkedik el. Jól megközelíthető mindkét kistérségből. A 34 m²-es irodában elkülönül az ügyfél tér és a munkaszervezeti terület. Informatikai felszereltségünk megfelel az előírásoknak. 1 db asztali számítógéppel – 1 db lappal rendelkezünk az adminisztratív feladatok elvégzéséhez. Az iroda felszerelt vezetékes telefonnal, 1 db mobil telefonnal, 1 db színes nyomtatóval, fénymásolóval. Ügyfélfogadás mindennap van, 8 – 16 óra között, de szerdán hosszított nyitva tartás szerint, 8 – 18 óra között várjuk az érdeklődőket.

1. A működésre tervezett költségvetés szöveges alátámasztása.

Figyelem: A 8.) pontot a végleges HFS benyújtásához szükséges kidolgozni.

A Sághegy LEADER Egyesület működésénél levő alapelvek, melyek a felhívásoknál, a területi képviselőknél, szervezeti és döntéshozatali eljárásoknál mindig érvényesülnek: nyitottság, átláthatóság, megkülönböztetéstől mentes döntéshozatal, elszámolhatóság a tagok és az IH felé, a stratégia által érintett lakosság arányos képviselete a döntéshozatalban.

A HACCS működtetéséhez szükséges költségvetés megtervezése évente történik. Személyi jellegű bérköltségek és járulékaik mellett, munkába járási és kiküldetési költség elszámolása lehetséges. Dologi kiadásokban az irodabérletet, rezszi kiadásokat, irodaszer beszerzést nevesítjük.

8.4. Kommunikációs terv

Ebben a fejezetben kell kifejtetni a HACS kommunikációjára és a nyilvánosság tájékoztatására vonatkozó elképzeléseit. Többek között az alábbiakra javasolt kitérni:

1. a célcsoport(ok) meghatározása;
2. a kommunikációs eszközök, tevékenységek típusainak bemutatása, beleértve a pályázók és a szélesebb nyilvánosság tájékoztatásának módját;
3. a HACS dokumentumaihoz és a HACS-ról szóló információkhoz való hozzáférés lehetőségeinek bemutatása, visszacsatolási lehetőségek, ezek kezelésének és dokumentációjának módja;
4. a kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és a humán kapacitás bemutatása;
5. a HFS-sel kapcsolatos kommunikációs tevékenységek ütemterve;
6. a kommunikációs tevékenység pénzügyi terve.

A kommunikáció célcsoportjai:

Térségi:

- SLE tagok - önkormányzatok, civil szervezetek, vállalkozások
- tervezési területünk 58 településén élő lakosság
- együttműködő partnereink, szakmai szervezetek

Térségen kívüli:

- térségünkbe látogatók
- térségünk vállalkozói és szolgáltató köre után érdeklődők

Kommunikációs eszközök, tevékenység típusok:

- személyes konzultáció a munkaszervezeti iroda felkeresésével (napi nyitva tartás 8 órában, szerdán 10 órában)
- telefonos konzultáció a munkaszervezeti iroda vezetékes vonalán, vagy az irodai mobiltelefonon keresztül
- www.saghegyleder.hu saját WEB oldalon történő tájékoztatás
- <https://www.facebook.com/Sághegy-Leader-Egyesület> facebook oldalunkon történő tájékoztatással
- e-mail-ben küldött hírlevelekben történő tájékoztatás
- települési, kistérségi fórumon való részvétellel
- szakmai és egyéb rendezvényeken való részvétellel
- szakmai lapban való megjelenéssel (Nyugati Tükör)
- www.infocelldomolk.hu web oldalon történő tájékoztatással

Az Egyesület működéséhez kapcsolódó adatok, működési költségek, mérlegbeszámolók honlapunkon megtalálhatók. Elnökségi és közgyűlési jegyzőkönyveink előzetes egyeztetést követően, elnöki hozzájárulással a munkaszervezeti irodában tagjaink számára megtekinthetők.

A Helyi Fejlesztési Stratégia tervezés dokumentumai honlapunk fő menüjében és a Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020 menüpontjában elérhetők, vagy a munkaszervezeti irodában megtekinthetők.

Elektronikus levélben, vagy telefonon bárki megfogalmazhatja észrevételeit, kérdéseit. Az észrevétel tartalmától és fajsúlyától függően a válaszadást a munkaszervezet elvégzi saját hatáskörben. Amennyiben szükséges elnökség elé tárja a problémát, aki a jogszabályi előírásoknak megfelelően

döntést hoz. A személyiségi jogok tiszteletben tartása elengedhetetlen.

Humán kapacitás, felelősségi körök:

A kommunikációs tervben foglaltak betartása és elvégzése a 2 tagú munkaszervezet feladata. Az ügykezelői, ügyintézői feladatok ellátása is a munkaszervezeten keresztül történik. Az Alapszabályban rögzített munkaszervezeti hatáskörökön túl az 5 tagú elnökség a döntést hozó szerv. Az Egyesület legfőbb döntéshozó szerve a közgyűlés.

Kommunikációs szakember alkalmazottat nem foglalkoztat Egyesületünk. Megbízási szerződés szerint web oldalunk karbantartását a honlapot létrehozó szakember végzi.

A kommunikációs tevékenység pénzügyi terve:

A kommunikációs feladatok finanszírozása a működési költség terhére történik. A web karbantartás éves költsége 300.000 Ft. Ez az összeg kiegészül a havi telefon és internet, mobil telefon számlák költségeivel. Éves szinten újabb 300.000 Ft a ráfordított összeg. A Nyugat Tükör, vagy más írott sajtóban való Egyesületi megjelenés költsége 200.000 Ft.

8.5. Monitoring és értékelési terv

Ebben a fejezetben a HFS elvárt eredményeinek mérésére és a visszacsatolásra vonatkozó mechanizmusokat, a HACS szinten tervezett tevékenységeket fejtsék ki az alábbi kérdések mentén:

- 1. Az indikátorok definiálása a célok meghatározásánál és az intézkedés leírásoknál megtörtént. Ebben a fejezetben az adatok forrását, a begyűjtés módját és gyakoriságát adják meg mutatónként.*
- 2. Hogyan és milyen gyakorisággal tervezik a monitoring adatok feldolgozását és a feldolgozásból származó információ visszacsatolását a HFS megvalósításába?*
- 3. Milyen gyakorisággal és milyen módszerrel tervezi a HACS értékelni a saját teljesítményét (pl. forrás-felhasználás, animációs tevékenység eredményei, saját szervezeti és szakmai fejlődés, fenntarthatóság, egyéb célok teljesülése stb.)?*
- 4. Hogyan történik a felülvizsgálatok és értékelések eredményének kommunikálása és terjesztése?*

Figyelem: A 8.5 fejezetet a végleges HFS benyújtásához szükséges kidolgozni.

9. Indikatív pénzügyi terv

Ebben a fejezetben a HFS fejlesztési és a HACS működés és animáció forrásfelhasználásának ütemezését mutassák be az alábbi táblázatok kitöltésével. A táblázatban a tervezett kötelezettségvállalást jelenítsék meg. A HACS működési és animációs költségei nem haladhatják meg az IH által az egyes HFS-ek megvalósítására megítélt forrás 15%-át. A sorok száma bővíthető. A táblázatban a teljes közpénzt (EU és nemzeti társfinanszírozás összege) szerepeltessék. A táblázatokat Excel formátumban is töltsék ki a mellékelt sablonban és külön fájlként nyújtsák be.

Figyelem: HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezését a végleges HFS benyújtásához szükséges kidolgozni.

A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

		Forrás: EMVA LEADER 19.2 alintézkedés						
Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen	%
1	A helyi vállalkozók, szolgáltatók és termelők műszaki,- technológiai fejlesztésének támogatása (eszköz beszerzés)						107	19
2	A helyi vállalkozások és termelők versenyképességének növelése						160	28
3	Szálláshelyhez nem köthető turisztikai attrakció fejlesztése, aktív szabadidő eltöltési lehetőségek biztosítása						75	13
4	Civilszervezetek eszközbeszerzésének segítése, közterületi zöldterületeink karbantartásához szükséges eszközbeszerzések támogatása						100	18
5	Természeti és kulturális örökségünk védelme, megőrzése és fenntartása						112,5	20
6	Helyben foglalkoztatás segítése, eszköz beszerzések támogatása, szociális célú bérlakások komfortfokozatának növelése						15	2
	Összesen						569,5	100%

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	Forrás: EMVA LEADER 19.4 alintézkedés					
	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen
Működési költségek						
Animációs költségek						
Egyéb tervezett bevételek ²						
Összesen						

² Pl. tagdíj, önkormányzati hozzájárulás stb.

Kiegészítő információk

Mellékletek

Ábrák, térképek stb.